

નારી કે નાગણ

ચનાર-પુસ્તકસેલર જીદુલાલ નારણદાસ મુ. નડીઆદ.

૯૪૩૪૭

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોર્પોરાશન વિભાગ]

અનુક્રમાંક 48389 વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ના. 27 કે ના. 111 અને
પાપનો ફ્રેન્

વિષય ૬ : ૬

27 NOV 1922

નારી કે નાગણ

યાને

પાપનો ફેજ

જ્ઞાન સાથે ગમ્મત આપનારી બોધક સંપૂર્ણ વાર્તા

લેખક

કવિ જોષીતારામ ભગવાનદાસ

મુ. અનારા (ખાસીદા)

પાસેથી સર્વ હક્ક ખરીદ કરી છપાવી પ્રસીદ્ધ કરનાર

બુકસેલર જહુલાલ નારણદાસ ચોકસી

મુ. નડીઆદ

આવૃત્તી ૪ થી

પ્રત ૨૦૦૦

ઉમરેઠ ભટવાડી પોળને નાકે આવેલા સરસ્વતી પ્રીન્ટિંગ

પ્રેસમાં રતીલાલ બાળકૃષ્ણ ત્રિવેદીએ છાપી.

સર્વ હક્ક પ્રકાશકને સ્વાધીન છે

સંવત ૧૯૮૪

કીંમત ૦-૪ ૦

૧૪૩૪૫

વાંચવા લાયક ઉત્તમ

પુસ્તકો તૈયાર છે

ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ
તૈયાર છે

નવીન પુસ્તકો

સંસાર સેત્રંજ યાને ડોલતી દુનીયા

રાજમહેલનું રમખાણુ યાને પ્રેમનું તોફાન

આકાશમાં ઉડતો ચમત્કારી ઘોરો

પ્રેમની ખીસ્તોલ યાને બાયડી કે શાયડી

દરેક મોટા નાના શહેરોમાં તમામ બુકસેલરો વેચે છે.

મળવાનું ઠેકાણું:—

બુકસેલર જહુલાલ નારણદાસ

મુ. નડીઆદ

નારી કે નાગણુ યાને પાપનો ફેજ.

(ભાગ ૧ લો)

રાગ—શશીકાન્ત મારા લગ્નની કકોતરી તમે વાંચજો.

નવલશા—

બહાલી, જરા આવો અહીં આ સાંભળી મુજ વિનતિ,

વીજકોર—

હા. લ્યો કહો હું આવી આ તમ જેવી નવરી તો નથી.

કર્તા—

સિંહણ સમી તડુકતી, શેઠાણી વદતી નીકળી;

બેઠા નવલશા ત્યાં સુધી, તકીઆ ઉપર આડા પડી. ૧

વીજકોર—

લ્યો લ્યો ભસી નાખો હવે મુને બોલાવી કેમ છે ?

જઈ આવું હું દર્શન કરી કોટારજીનું નેમ છે.

નવલશા—

ના, ના, જરા બેસો તમે મારે તમારું કામ છે,

વેપારમાં બેરાં તાણું પહેલું લખેલું નામ છે. ૨

કહો આપણી પાસે ઘણું નાણું હવે ભેગું થયું,

ક્યાં રોકવું ? ક્યાં મુકવું ? એ તો નહીં જાણે કળ્યું.

વીજકોર—

હીસાબ મુજને દો બતાવી કેટલા પૈસા બધા ?

ક્યાં ક્યાંથી એ આવીઆ ? પહેલાં હતા તે કેટલા ? ૩

નલશા—

જો આપણા વેપારના પહેલા જ પાંચ હજાર છે;
હજાર દસ ટોટલ થયા, પૈસા તણા શો ભાર છે,
જો આપણી જે દીકરી લીલી થકી મોટી હતી
તે ઉપજ્યા તેના બધા ચીંતા બધી ગઈ છે મટી. ૪

વીજકોર—

વળી આપણી લીલી ઘણી રૂપાળી રંગે છે રૂડી;
તેના વળી કંઈ આવશે તો બાઝશે સારી મૂડી.
લીલી તણા રૂપ ગુણની અહિં ના કદર કોઈ કરે
જો જઈએ અમદાવાદ તો ત્યાં આપણું કામ જ સરે. ૫
લીલી તણા ત્યાં દામ પુરા ઉપજે અહીંયાં થકી,
ઉમર વરસ થઈ મોળની લીલી તણી તો છે નક્કી.
વેપાર વૃદ્ધી ત્યાં થશે થાપણ બધી રોકી કરી,
તેથી વળી પુછી જુઓ એ સંમતિ કાન્તિ તણી. ૬

નવલશા—

ઓ કાન્તી ! કાન્તી ! કહી નવલશાએ જુઓ મારી કંઈ.

કર્તા—

ચશ્મા ચઢાવીને અડાવી જુટ ને તૈયાર થઈ
થઈને જેન્ટલમેન એ ભલકા ભર્યા કંઈ ડૂસમાં;
આવી અરે સામો ઉભો એ કાન્તી ભારે વેશમાં, ૭

કાન્તી—

ડોસા ! કહો શું કામ છે ? અમને નહીં નવરાસ છે;

મિત્રો તણી મીટીંગમાં મારી જરૂર ત્યાં ખાસ છે,
વળી આજ અમદાવાદ તો મારે જરૂર જાવું પડે;
છે ખેલ સારો આજનો બળીરાયનો પહેલો પડે. ૮

નવલશા—

તું બેસ બેટા આમ આવી છેક મુરખો થાય છે;
તું પાણી પેઠે વાપરે પૈસો જ પાણુ જીવ જાય છે.

કાન્તી—

ડા'પણુ તમારું ડાટી દો મીજાજ મારો જાય છે;

નવલશા—

લે, લે, હવે એ નહિ કહું, હા-ના તને શું થાય છે. ૯
સાંભળ હવે એ કાન્તી આશું આપણે કરવું અહિં
પૈસો ઘણો લેગો થયો મુકવા તણા અહીં માગ નહિ.
માટે જ અમદાવાદ જઈ વેપાર ભારે વહેરીએ;
આ ગામડાનાં ઝુપડાં છોડી ચઢીએ મેડીએ. ૧૦
શી તારી તેમાં સંમતિ તે ભાઈ મુજને કે' અહિં,
ગમશે તને ત્યાં ભાઈ કે ધંધો અહિં કાંઈ નહિ.

કાન્તી—

સારૂ થયું વિચાર અમદાવાદ જવાનો થયો.
નહિ તો જવાનો એકલો વિચાર મેં તો આદર્યો. ૧૧
નાટક સીનેમા જોઈશું સરકસ તણા ખેલો કંઈ,
હોટેલ ને વીંશીઓ તણા વિલાસમાં રમશું જઈ,
માટે ખીતાજ આપણે તૈયાર પહેલા તો થયું,

અદેશો ના અંતર ધરો આનંદથી ત્યાં આવશ્યુ. ૧૨

કર્તા—

પ્રિય પાઠકો હિન્દી નવલશાની સુણો આ પુર્વની.
જેથી કથા આ વાંચતાં સુગમ પડે એ સર્વની.
હતું એક કાઠીઆવાડમાં ધનવાન સાડું ગામડું.
ત્યાં તો જનમથી રે નવલશાનું કુટુંબ રહેતું હતું. ૧૩

છે વ્યાજ વરાનો પુર્વની પેઢી તણો ધંધો હતો,
માતાપીતા ગુજરી ગયાં નાનો નવલશા તો હતો,
શરૂઆતમાં ઉછરી સગાને ઘેર તે મોટો થયો;

કરી નેસ્તીની દુકાનને વ્યવહાર શરૂ ત્યાંથી કર્યો. ૧૪
થયું લગ્ન તેનું તે પછી કુળમાં જરા મોટો હતો;
ઉમર થતી ગઈ જેમ તેની બુધ્ધિમાં વધતો જતો.

તે ગામમાં જ્યાં ત્યાં નવલશા નામ જાહેર થઈ ગયું.
પંચાતમાં પુરા હતા ઓશીઆળુ તેથી સૌ થયું. ૧૫

એ દાખનો લઈ લાલ શેઠે કંઈ કર્યાં ઉંધાં છતાં;
ચલવી કલમ કંઈ કારમી સૌ જન ઘણાં ભેળાં હતાં.
ઉપાડમાં પૈસા ધીરી દોઢા સવાયા કરે;

વ્યાજે ધીરી નાણાં પછી જમદુત સમ જીલમ કરે. ૧૬
પુંકી પુંકી ચુસી લીધું દૈવત બધું ખેડુતનું

નીર્માલ્ય હાલતમાં મુકયા ધન ધાન્ય હરી ખેડુતનું,
ના દાદ કે પ્રયાદ ના હિસાબ તેનો કો જુઓ.

જ્યાં ત્યાં નવલશા વાળી વાતો લોક ત્યાં કંઈ અનુભવે ૧૭

છે સતતિમાં પુત્ર એક જ પુત્રી જે તેને થઇ.
 ત્યાં શેઠની ઉમર વરસ પચાસની પુરી થઇ.
 શેઠાણી ત્યાં એવે સમે મૃત્યુ અકાળે પામીઆં,
 થયાં શેઠ વિધુર તેથી તો સંતાન માતા વિણ થયાં. ૧૮
 ચીંતા વધી કંઈ અવનવી ના ચેન પડતું કંઈ નથી,
 પછસો હતો પાસે પુરો તેથી મતિ તેની ફરી.
 સ્ત્રી લાવવા ખીજી તણા વિચાર તેથી આદર્યો,
 વળી લાગતે કંઈ વળગતે વિચાર જાહેર તે કર્યો ૧૯
 હતી શેઠની ઉમર વધુ તેથી નકો માં માંડતું,
 તેથી નવલશાએ વિચાર્યું હાય આએ શું થતું
 પૈસો ખત્રો આ છે પડ્યો મુવા પછી શા કામનો
 સ્ત્રી વીણુ આ સંસારમાં જાએ ન દીન આરામનો ૨૦
 પેપર પ્રસિદ્ધ “ સંસાર નોકા ” માં છપાવ્યું શું વળી
 ઉમર વરસ પચાસના યુવાનને વરવા તણી.
 ઇચ્છા થઇ તેથી છપાવી આ ખખર જાહેરની
 પછસે ટકે પુરો ખરો ખામી નહી વ્યવહારની. ૨૧
 પૈસા પુરા મળશે વળી જાહેરે જેન્ટલમેન છે,
 માટે પિતા કન્યા તણા આવો વખત ના રહેલ છે.
 જાહેર ખખરો વાંચીને કન્યા તણા પીતા ઘણા,
 પત્રો નવલશા પર કંઈ પુછાવતા આવ્યા ઘણા. ૨૨
 હજાર કોઈ પાંચને કો સાતને વળી દસ તણી,
 કન્યા ઉમર છે વર્ષની કો સાત દસ પંદર તણી

- એમ માગણી કરતાં ઘણા પત્રો નવલશા પર વળ્યા,
એ જોઇને પોતે નવલશા હેતથી હુરખ્યા ઘણા. ૨૩
- કન્યા પસંદ સુંદર કરી પંદર વરસની જે હતી,
દંડ ગીની એક હજારને કન્યા અરે ! લાવ્યા વરી.
સ્વરૂપમાં છે ઉર્વશી વીજકેર નામે તે હતી,
આવી અછતની તેથી તો મોઢે ચઢાવી છે અતી. ૨૪
- મન ચ્હાય મોજે માણતી ના શેઠને ગણતી જરી,
જોઈ શેઠનાં પળીઆં અરે રોશે ભરી રહેતી ખરી.
ના આશ અંતરમાં હતી આ નાથ પાસે કામની,
વિરહે ગળી વ્યાકુળ થઈ રોજે વિતાવે જામની. ૨૫
- પછસો હતો પાસે અરે ! એ તેટલો ખરચી દીધો,
વાંઢો રહ્યો તેથી અરે ! નીજ પુત્ર કાન્તિલાલ તો,
આ પુત્રી લીલી વેચીને આ પુત્રને પરણાવશું
પણ પુત્રીના અહિઆં પુરા ન ઉપજે એવા વશું. ૨૬
- વેચી હતી પુત્રી વડી તેના વળી ઉપન્યા હતા,
હજાર પાંચ જ રોકડા ધંધો ચલાવા રાખીઆ.
હજાર પાંચજ આવીયા ઉઘરાણી આટોપી લીધી,
ટોટલ કરીને દસ હજારે કોથળી બાંધી દીધા. ૨૭
- ધંધો સવાયો ત્યાં થશે વિચાર એવો તો કરી,
ન્યાં દોકડા પુરા ઉપજશે દેઈશું ત્યાં દીકરી,
ઠેકાણું પડશે કોક દાડો છોકરાનું ત્યાં વળી.
જો જઇએ અમદાવાદ તો પછસો ઘણું રણશું વળી. ૨૮

છે આજ અમદાવાદ તો આવે વરસ વીતી ગયું,
 તોય નવલશાહનું હજી દીલ ના તો ટાકુ થયું.
 દુકાન ઘર ભાડે કરી પોતે નવલશા ત્યાં રહ્યા,
 ધંધો કર્યો કાપડ તણા પણુ ના સવાયા છે થયા. ૨૯

કાપડ તણી થાપણુ અને ઉઘરાણીમાં રોકયા બધા,
 ભરવા કરજ પોતા તણું, વ્યાજે કંઈ લીધા હતા
 પેઢી ચલાવી પણુ હતી, પહેલાં થકી વ્યવહારની
 દુકાન તેથી ચાલતી, છુટી હતી ધીરધારની ૩૦

નાણાં અર્ધાં વિખરાઈ ગયા, થઈ ભીડ ભારે દામની
 ખીજ વળી સળગી ઉઠી, છે દહાય પણુ ચોપાસની
 લીલી તણું વેચાણુ તો, હાથે હજી છે ના થયું
 મોટા થયેલા પુત્રને, વરવા તણું મન છે થયું ૩૧

એવા વિચારે રે નવલશાને, નથી અન ભાવતું
 પસ્તાઈ પુરો તે પડ્યો, કહેતાં કંઈ ના સુઝતું
 એક દીન એકો પુત્ર તો, પીતા તણી પાસે જઈ
 પછી તેહ બોલ્યો ત્યાંહી તો, રાતો પીળો ગુસ્સે થઈ ૩૨

કાંતિ --

હાસા તમે મુજને અરે, છેલ્લુ સુણાવી દો હવે
 મુજ લગ્ન ક્યારે તો કરો, અવધી મુને આપો હવે
 વિચાર અંતર તમ તણા, તે તો મુને કહી દો હવે
 પરણ્યા વિના આલે નહી, નિશ્ચે કહું હું તો હવે ૩૩

નવલક્ષા—

ઓ ભાઈ આ શું બોલીઓ, તુને શરમ આવે નહિ
ધોળાં થયા આ તેડુનાં, મરીયાદ તેં રાખી નહિ
પરણાવશું ભાઈ તને, નાણાં બધાં વપરાઈ ગયાં
થાશે ધીરે પણ હાલતો, નાણાં બધાં ખાલી થયાં ૩૪

કાન્તી—

ડાન્ટ યુ ઓ ! ડાકરા, યુ ઢમ આ તેં શું કહ્યું
લાવ્યા હતા નાણું બધું, તે તો કહોને ક્યાં ગયું
તું સાઠ વરસે પરણીને, બેઠો અરે તેથી પત્યું
તારા સમી આ જગતમાં, સૌને વહાલી છે વહુ ૩૫

નવલક્ષા—

તું બેસ ડાહ્યા બોલતાં, અહિંઆ ધરાતો છું નહિ,
લે આપું વહુ તે લેતો જા-ચોઢયા તમાચા બે કહી

કર્તા—

કાન્તી ભરાયો કોઢથી, હંટર લઈ સામે થયો
દીધા તહીં દસ વીસ કંઈ, હિસાબ તેનો ના રહ્યો ૩૬

નવલક્ષા—

ઓ બાપરે, ઓ બાપરે કહી, ચીસ પાડે કારમી
કોઈ દોડને, અહીં આવને, આ માર ના શકતો ખંમી

કર્તા—

વીજકેરને પડોશીઓ, દોડી તહાં આવી ગયાં
તો ત્યાં સુધી કાન્તિ તણા, પગલાં પલાયન થઈ ગયાં ૩૭

કર્તા—

પ્રીય પાઠકો કુપુત્રથી, કરણી કહું તે સાંભળો
 કુપુત્ર કાન્તીલાલ તો, રહેતો હતો ના પાધરે
 તે આવી અમદાવાદ તો, આજે અઢ્યો તે ક્યારનો
 ના બેસતો દુકાનમાં, ફરતો ફરે સવારનો ૩૮
 જઈ લોજમાં નાસ્તો કરી, પશુ પેર તે ફરતો ફરે
 ઇસાની કેરી હોટલે ચાના, પીએ ખ્યાલા અરે !
 દરકાર ના દુનીઆ તણી, સ્વચ્છંદથી તે ચાલતો
 હેતા પીતાજી શીખ તો, હઈ સ્ટીક તે અડાવતો ૩૯
 વાઈન ને વીસ્કી તણો, શોખીન તે પુરે બન્યો
 પૈસા પુરા ના થાય તો, મહુડી તણો પીએ ઘણો
 ચીફ્ટનો પશુ મહાવરે, દેશી બીડી હરામ છે
 મીત્રો તણી મહેફીલમાં, આગળ પડેલું નામ છે ૪૦
 તે આવતો ના ઘેર સુવા, સાંજરે રોજે વળી
 ખીસ્સા મહી ખરચી ખુટે, તો આવતો કેમે કરી
 છાનો રહી દુકાનનો, ગલ્લો વળી તપાસતો
 બે હાથ લાગે દામ તો, ચોરી કરીને નાસતો ૪૧
 અહીં તહીં બધે પ્રરી, વેળા વિતાવે તે બધી
 નાટક સીનેમા જોઈને, રાત્રી વિતાવે અર્ધની
 પછી રાત્રી અર્ધીએ જતો, રતની તણા એ ખાંજરે
 મનગમતી મોજો માણીને, દી ઉગતાં પાછો પ્રરે ૪૨

કર્તા—

એ ખાંજરૂ શી ચીજ છે, તે તેઃ ઘણા ન જાણતા
 હઠીકત કહું તેની તમે, સુણી નહિ વહેમાઈ જતા
 રતની તણા એક નામની, નારી અરે રહેતી હતી
 જીવાનીમાં ગુણીકા તણો, ધંધો અરે કરતી હતી ૪૩
 ત્યાં એવે અમદાવાદમાં, રાજા પ્રજાના દાખથી
 ધંધો પડી લાગ્યો બધો, ગુણીકા નીરધારી થઈ
 વડોદરે કંઈ છે ગઈ, મુંબઈ બીજી જઈને રહી
 પણ એકલી રતની ભુલી, ધંધો અરે તે રહી અહીં ૪૪
 કહેવત ખરેખરી એ ખરી, ગુણીકા લલે ધરડી થઈ
 પણ જાય ના એ આખરે, કરતાં દલાલાં રે કંઈ
 ઉખાણો એ રતની વિષે, સ.ચો ખરેખર છે પડ્યો
 કરવા દલાલી કારણે, છે કાયદો એવો ઘડ્યો ૪૫
 એક ડહેલું ભાડે રાખીયું, ત્યાં ચોરડી એ ત્રણ હતી
 સાધારણે ત્યાં ગોઠવી, વિલાસની ચીજો બધી
 વિલાસના શોખીનને, દેતી છુપી એ ખાતમી
 ધીમે ધીમે એ શહેરથી, થઈ છે ધરાકી ચાલતી ૪૬
 વિલાસના શોખીન ત્યાં, નર નારી આવે છે ઘણા
 છટકેલ પણ સંતાન તે, તેા સૌ તવંગર છે તણાં
 આશક તણી આશા થકી, ત્યાં નારીઓ કેા આવતી
 વળી ખોળતા નર આવતા, માસુક તણી ઇચ્છા થકી ૪૭
 આશક અને માસુક એ, બન્ને દલાલી આપતાં
 ખીસ્સા ખરચ તે ઉપર, માસુકને મળતાં જતાં

કે'વાતા જેન્ટલમેનના, સંતાન જે શોખી હતાં
 તે ખાંજરે કહી સાંજરે, ખાવા હવા ખ્હાને જતાં ૪૮
 એ ખાંજરે કાન્તી, નવલશાનો અરે નિત્યે જતો
 રોજે વળી રામા થકી, રંગે રમી રાજી થતો
 કાન્તી તણા ખીરસા મહી, એક દીન ખુટયા દામતો
 એ તેથી આવ્યો ઘેર તો, પુરી કરી દમામ તો ૪૯
 ત્યાં કાન્તીને ભેટો અચાનક, શેઠનો તો થઈ ગયો
 બાણે જરૂર છટકી જશે, ધીમે રહી બોલાવીયો

નવલશા—

ઓ કાન્તી, કાન્તી આવને-ખેટા જરા અહીં ખેસને
 શું આમ ગાંઠો થાય છે, વેવારમાં કંઈ પેસને ૫૦

કર્તા—

એવું સુણી કાન્તી છુપાતો આવી ખેઠો પાસ તે,
 ત્યાં તો નવલશાએ શીખામણ દેવા માંડી ખાસ તે.

નવલશા—

તું સુણુ દીકરા વાત આ બાબત બધીએ આમ છે;
 દીકરા સુણો એ તો બધું જોખમ ભરેલું કામ છે. ૫૧
 ના નાતમાં ના જાતમાં ક્યાંએ અરે જોતો નથી
 વેવારમાં ના પાધરો એ તો બધું કેતો નથી
 વેસ્યા કરી બહાલી અતી લીધો તહીં આરામ તે
 દીકરા સુણો એ તો બધું જોખમ ભરેલું કામ છે ૫૨
 જઈ વીશીઓમાં ખાય છે હોટલ મહી ટીચાય છે

ભોજન બધાં ઘરનાં તણ તું ઠાબરે લલચાય છે
 ના તુજ મુખે રે જરી શ્રીનાથજીનું નામ છે
 દીકરા સુણો એ તો બધું જોખમ ભરેલું કામ છે ૫૩
 લલના તણી લગની મહી તન હાડપીંજર તુ થયું
 દીકરા બનો દાના તમે આ વૃદ્ધનું માની કહ્યું
 તેં પાણી પેઠે વાપર્યાં ઘરનાં બધાં એ દામ જે
 દીકરા સુણો એ તો બધું જોખમ ભરેલું કામ છે ૫૪
 લોકો ઘણા મુજને કહે કાન્તી ઘણો દારૂ પીએ
 રે ! હાય ! આપણ વાણીયા તેથી અરે વટલાઈએ
 લીલામ ઇજતનું થશે મોટું અરે આગામ છે
 દીકરા સુણો એ તો બધું જોખમ ભરેલું કામ છે ૫૫

કાન્તી—

હા હા, હવે જાણ્યું બધું એવું કદી હું નહીં કરું
 આ માનજો સાચુ તમે સમ શ્રીહરીના ખાઉ છું

કતા—

કહી એમ એ રહેતો હતો પણ દાવ એ જોતો હતો
 પધંસા તણો સ્વારથ હતો તેથી અરે ડાહ્યો થતો ૫૬
 લીલી તહીં અહીં શી દશા નજરે તે તો જરી તપાસીએ
 ઉમ્મર વરસ અઢારની તો એ કુંવરી તે હતી
 ના આપતું પધંસા પુરા માગે નવલશા જેટલા
 નીજ પુત્ર પરણે ને વળી દેવું વળે તે તેટલા ૫૭
 તે કારણે લીલી તણું જોખન અકારજ બાય છે

દીન એક-વર્ષજ જેવડો લીલી તણો તો થાય છે
 જોખન ખીલ્યું પુર બહારમાં નયનો રહ્યાં નાચી અરે
 મલકાતી ખુબ મચકોડતી સહેજે નરોનું મન હરે ૫૮
 વૃદ્ધ થયા જે કુચ તે અંતર પટે દર્શાવતી
 કટી બંધનો એ વંકતો ઘડી એ ઘડી શું વાળતી
 ગજગામીનીની ચાલ એ ચંચળ ચતુરા ચાલતી
 ગૌરંગ અંગે છે વળી મોહક સ્વરૂપે તે હતી ૫૯
 તે આવી અમદાવાદ તો નીજ ગામથી એ જ્યારથી
 બગતી અતી પાવક વિના કામાગ્નીથી તે ક્યારની
 અલખેલા નર કંઈ જોઈને તેનું ચળી ચીતડું ગયું
 આવે મળે રસીલો અરે ચાર એમ મનમાં થઈ રહ્યું ૬૦
 પુરા કૃપણ છે શેઠ તે ખીસ્સા ખરચ દેતા નથી
 પણ સહેજ ફરવા રે જતાં ત્યાં પાવલી ખર્ચાઈ જતી
 એ પાવલીની લાલચે લીલી ચઢી કુમારગે
 વૃદ્ધિ થઈ તેમાં વળી વ્યાપો મદન છે રગરગે ૬૧
 જોખન ઝુકી તેનું રહ્યું-ના, ના હજુ માલીક મળ્યો
 એવા અતિ સંજોગ એથી લીલી તણો જીવ ના ખળ્યો
 સખીઓ સહે ફરવા જવાનો રે પડ્યો છે મ્હાવરે
 નાટક-સીનેમા-સર્કસોનો શોખ પણ પુરો ખરો ૬૨
 લીલી તણો વિચાર એવો છે થયો હમણાં થકી
 કે બાંધવું આહુક સદાનું એ વિચારો છે નકી
 તો જાણ આવી આપદા અડચણ ટળે પૈસા તણી

એવા વિચારે શોધતી ચીંતા ધરી અંતર ઘણી ૬૩
 અહીં કાંતિલાલે શું કર્યું તે તો જરા જઈ જોઈએ
 કાંતી ધરી શાંતિ રહ્યા ઘરમાં જરા નિહાળીએ
 તે લાગ છે જોતો રહ્યો કંઈ માલ આવે હાથમાં
 હાથ ચોટ તે મીત્રો તણી થાએ રપુચક સાથમાં ૬૪
 દીન કેટલા એવો રહ્યો કાંતી ધરી શાંતિ અહા
 તેથી નવલશાને અરે વિશ્વાસ આવ્યો છે મહા
 એક દીન સુંપી કુચીઓ શેઠે બધી દુકાનની
 ગયા ગામડે ઉઘરાણી એ કદર કરી દીકરા તણી ૬૫
 આ લાગ આવ્યો જાણીને તપાસ્યું દુકાને જઈ
 રોકડ હતી જે પાંચસોની તે બધી લીધી જઈ
 કરી પેક તાળારે બધાં ત્રીજેરીનાં જેવાં હતાં
 હું બહારગામે જાઉં છું કહે તો ગયો તેતો જતાં ૬૬
 નાણાં લઈને આવીયો રતની તણા તે ખાંજરે
 ખીલ ચુકવ્યું ત્યાં પાછલું હું આવવાનો સાંજરે
 લેજે લેજેને ચાજી બમણો પણ અરે તુ રાખજે
 ફસકલ સ નંબર આપણો જોઈ તપાસી રાખજે ૬૭
 એવું કહીને ચુકવ્યા હોટેલે વીશીઓના ખીલો
 દાડ તણા ખાકી હતા તે જઈ ચુકાવ્યા પણ ખીલો
 ક્યારે રવી આ આથમે અંતર ઉમંગકો સ્પુરતો
 કંઈ કાઢશું વિલાસમાં આ રાત્રી એ વિચારતો ૬૮
 રવી આથમ્યો લોકો તણા ટોળા બધા તો ઘર વળ્યા

સ્તની તણા ઘર તર્ક તો કાન્તી તણા પગલા પળ્યા
કંઈ જાડે લાવીને ચઢાવ્યા અંગે ભારે ડરેશતો
ફકકડ થઇ અકકડ હીડે સજીને છળીલા વેશતો ૬૯

વળી દોઢનો દેશી અરે વિલાયતી વસુ એકનો
છે દોઢો દાડ પી લીધો આધાર ના જરી નેકનો
વળી પુકતો ચીરૂટ મુખથી ભર બબરે આલીયો
ના ભાન છે નીજ વેહનું ઇચ્છીત મારગ આલીઓ. ૭૦

સ્તની તણે એ ખાંજરે આવ્યો પુરા નવ વાગતાં
ઓ સ્તની ? સ્તની ? કહી ઉભો ઘાંટા ધીમેથી પાડતો
એ મુણી સ્તની આવીને કાન્તી તણો કર આલીયો
ભલકા ભર્યો એક ઓરડો દુરે રહી બતાવીઓ. ૭૧

કાન્તી લથડીઆં ખાતો ખાતો આવીયો તે ઓરડે
શો ઓરડો શણગારીઓ શોભા ન આવી કયાં જડે
શી હાંડીઓ તખ્તા રૂડા લેખ્યો બળે વળી ચોખુણે
ફાટા વિલાસી ટાંગીઆ એ પુષ્પ તો ભીંતો તણી. ૭૨

બેરંગી ગાલીઆ ખીછાવ્યા ભોંયના તળીએ અરે
સુંદર પલંગજ પાથર્યો તે પર અરે ગાદી ખરે
તે પર અરે પોદી રહી રંભા સમી એક સુંદરી
ચોવન અને અતિ રૂપથી સોને મુગધી છે મળી ૭૩
નિંદ્રીત તે નારી હતી તેથી ન કંઈ જોલતી
ખારી કહી પાસે પડ્યો કાંતિ અરે બેભાનથી

ઉઠી સફાળી સુંદરી જાણે અચાનક શું પડ્યું

જોઈ કાંતિને બોલી ધીમે-‘ખાળ્યું આમ શું કરતા રહ્યું’ ૭૪

કાન્તિ-બહાલી હજી તારા સમી એકે ન દીઠી સુંદરી

જગમાં ન જોડો તાહરો નીચે નથી એ શ્રીહરી

મુજ બેન લીલી એકલી તારા સમી રૂપવાન છે

નખરાં અને લટકે તુંથી લીલી ઘણી હેવાન છે. ૭૫

કર્તા-આ કાન્તીનાં વેણું સુની લાલી ગુલાબી મુખની

ગઈ છે ઉડી શ્યામા મુખે છાયા છવાઈ દુઃખથી

સ્ત્રી-આવો અહીં પલંગપર રંગે રમીએ બહાલથી

કર્તા-કર બાલી કાન્તીને સુવાડ્યો છે નીશે બેહાલને ૭૬

નીજ પાસના અપ્પુ થકી રે નાક કાન્તી કાપીયું

પછી થઈ રપુચક સુંદરી આ દલાણુ સાફ આપીયું

પ્રિય પઠકો ! આરામ લ્યો આજે કથા આ સ્ટોપ છે

કરશું અધુરી પુરી બીજા ભાગમાં નવી નોકરો ૭૭

ભાગ ૨ જો

કર્તા-નારી ગર્ભ તાળી દઇ કાન્તી પડ્યો બેભાનમાં
 કંઈ કાળ જાતાં કળ વળી આવ્યો તહાં તે સાનમાં
 આકંઠ કરતો આકરૂ પાડી ચીસો કંઈ કારમી
 આવી તહી હોડી અરે રતની ચીસો તે સાંભળી ૧
 નજરે નિહાળી જોયું તો કાંતી પડ્યો રડતો હતો
 છે રકતથી સર્વાંગ ભીજ્યું ને પ્રવાહજ ચાલતો

રતની-અરે હાય હમણાં આવશે સીપાઈ પ્રરતો રોનમાં
 ગુનેગાર ગણીને મુજને લેઈ જશે તે જેલમાં ૨
 સમજાવી છાનો રાખી હું મુજ ઘર થકી દૂર જો કરૂં
 ઉપાધી અગગી થાય ને વળી મોંતથી હું ઉગરૂં

કર્તા-વિચારતી વામા અરે આતો દગો કંઈ ખાસ છે
 અતિ કંપતી સામે જઈ ખેડી અરે તે પાસ છે ૩

રતની-કહો કાંતીલાલજ શું થયું આ શી બની ઘટના બધી
 છાના રહો શાન્તિ ધરી કહો વાત આ વિગત બધી
 ઉપાય એનો યોજ્યે બદમાસ નાસી બચ કયાં ?
 તમ શત્રુ લાવી આપશે ફરીઆદ કરશું ગેટમાં ૪
 થઈ વીર છોડી ધીરશું નારી સમુ રડતા હશે
 આંખો ફૂલે હૈયુ દુખે આમાં કહોને લાભ શો ?
 માટે રહો છાના તમે માંડી વહો અહીં વાતને

સમજી બધી વાતે તમે કાઢા ન મીથ્યા રાતને ૫

કર્તા-વાણી મુણી રતની તણી કાન્તી જરા છાનો રહેા

કરી સાફ નયનો બોલીયો પણ રોષ ના એછો થયો

કાન્તી-તેં દેતરી મારી કરી પુરી ફજેતી હાથરે

ફરીઆદ હું તુજપર કરૂં તે રોષ મારો જાયરે ૬

રતની-શો દોષ એમાં મહારો અપવાદ એવો કાં ધરો

સેવા બજાવી આપની દો તેહનો બદલો ખરો

થયું આપનું અપમાન તે હું માહરૂં સમજું થયું

કંઈ ખ્વાર થઈશું આપણે ખીજ તણું કંઈ ના ગયું ૭

માટે રસીક રસના મીઠી આ દાસી સાથે વાપરો

સૌ સારાં વાનાં સાંપડે જો બે ઘડી શાન્તિ ધરો

કર્તા-કાન્તી ઉઠ્યો રતની તણી વાણી મધુરી સાંભળી

રૂમાલ પાસે છે પડ્યો તે પર જઈ દૃષ્ટિ કરી ૮

કાન્તી-લાવો જરા રૂમાલ પેલો મુખ મુજ ચોકખું કરૂં

પછી શાન્તિથી રતની તમારૂં કહેવું સઘળું સાંભળું

કર્તા-રૂમાલ રતનીએ લઈ કર કાન્તીને આપ્યો જઈ

નિહાવતાં રૂમાલને કાન્તી પૂરી કાંતિ ગઈ ૯

જેતો ઝીણી નજરે વળી એ ફેરવી રૂમાલને

સર્વાંગ કંપ્યું તેહનું બોલ્યો ચઢાવી ભાલને

કાન્તી-ઓ રતની સાચું બોલજે આ નાર કયાંથી આવી'તી

શી નાતને શી જાતની શા નામની તે તો હતી. ૧૦

રતની—એવું સુણી રતની વદી કહો કાન્તીલાલજી કામ શું ?

શી તેની પરવા આપણે ના પુછીએ કે નામ શું ?

કાન્તી—રોષે વધો કાન્તી તહાં ભારે કરીને કોપ તે
તું ખોલ સાચું શંખણી નહિ તો બતાવું રોકીને ૧૧

હમણાં સુણાવું ગેટમાં દોરી જશે તુજને જેલમાં
ત્યાંતો બધુ માનીશ તું અહીં ના વદીશ તું ફેલમાં

કર્તા—કાન્તી તણા વચનો અંતર થકી અતિ કોપતાં
વિચારતી રતની ઉભી અનુમાન કરતી અવનવાં ૧૨

રતની—કહુ શેઠજી એ સાંભળો એ સ્ત્રી તમારી નાતની
વળી નામ લીલી તેહનું પુત્રી નવલશા તાતની
આ કહી ખીના સઘળી ખરી તેમા જરા ખોટી નથી
જે હોય કરવું તે કરે જીવાડો કે મારે કદી. ૧૩

કાન્તી—મન સાથ ધાર્યું કાંતિલાલે વાત આ સાચી ખરી
રૂમલ આજે રહી ગયો લીલી તણો તે તો વળી
આખ્યો હતો મેં તેહને થોડા દિવસ ઉપર અરે
મેં એળખ્યો આ તેજ છે દિલ માલ્યુનિશ્ચય કરે ૧૪

મુજ બેન લીલી રાજ તો અહિંયા હશે તે આવતી.
વેશ્યા હશે નિર્દોષ તે બ્યલિચારમાં ફસાવતી
મુજ બેનને ખ્યારી કહી આલોગનો કંઈ આપીઆં
સંસારમાં સૌથી અમે વધુ બેઉ બનીઆં પાપીઆં ૧૫
સંસારમાં રહી હું હવે શું મુખ લઈ ફરતો ફરૂ

હુઃખમય બધો સંસાર છે તો ત્યાગ હું તેનો કરું
 ભગવદ્ સ્મરણ કરી ભાવથી ભવ આ હવે હું તો તરું
 કરું સેવના જંગલ તણી પ્રભુ ભક્તિમાં સુખથી મરું ૧૬
 પણ પાપની મુરતી સમી આ રતની કેમ જ ઉગરે
 જંગલ કરું હું સેવના એ દહેરમાં ફરતી પ્રેરે
 જો એ હશે જગ જીવતી તો કોઈને ફસાવશે
 નિર્દોષને દોષીત કરી દોષજન મહિ દપ્પનાવશે. ૧૭

તે માટે બદલો પાપનો તેને હવે તો આપવો
 જંગલ તણો રસ્તો પછી અહિંઆં થકી તો માપવો
 કર્તા-ખીસ્સા મહી અપ્પુ હતું નીજ પાસ તે સંભાળીયું
 કાઢ્યું ધીમે યુક્તિ કરી ખુદ્દુ કરીને ધારીયું ૧૮
 કાન્તી-રંડાં અરે લે કૃત્યનો બદલો હવે આપુ તુને
 તુજ પાપના પુંજે અરે ઢાંકી દીધો પુરો મને
 બદલો અધુરો રહે કદી કીરતાર પાસે માંગજો
 તે આપશે. તે આપશે, તુજ કૃત્ય બદલો આપશે. ૧૯
 કર્તા-કહી એમ અપ્પુ લોકીયું રતની તણા હૃદયે જહાં
 ચીસ કારમી પાડી વળી ધરણી ઢળી તે તો તહાં
 રતની તણો ત્યાં આતમા સ્વધામ પણ પહોંચી ગયો
 કાન્તી પછી ત્યાંથી ધીમા પગલે પલાયન થઈ ગયો. ૨૦
 કર્તા-નીજ ઘેર જઈ લીલી અરે નિરાંતથી તે સુધ ગઈ
 નીજ બ્રાતને જીવતો મુકયો તે ફક્ત ચીંતા રહી ગઈ

વિચાર એવો આદર્યો નિજ જ્ઞાત મુખે વાત આ
એ પુટશે તો કાંતીનો કરવો જરૂર છે ઘાત હા ? ૨૧

નિંદ્રા ન આવી તેહને એ દુઃખ તણા પરતાપથી
નિશા ગઈ વિચારમાં વામા ઉઠી ઉદવેગથી
ગૃહકાર્યમાં દીલ ચોટતું ના આજ પ્રાતઃકાળમાં
રસ્તે નજર નાખી જતી ઘડીએ ઘડી વિચારમાં. ૨૨

દીન એક વીત્યો એમ પણ ના કાંતી આવ્યો ઘેર છે
લીલીતાણું આજે વળી તે પ્રત્યે ઝાઝું ઝેર છે
ના આવ્યો કાંતિ બાણીને લીલી ઘણું હુરખાય છે
થાતી ઘણું મગરૂર મન અતિ મોદથી મલકાય છે. ૨૩

ખીન્ને ત્રીન્ને ચોથો વળી એમ દીન પર દીન જાય છે
ચોંતા નવલશા તો કરે લીલી ઘણું હુરખાય છે.
ધીરજ ખુટી ગઈ શેઠની કાંતિ ન આવ્યો ઘેર છે,
રહેઠાણુ તેનાં જ્યાં હતાં ત્યાં તો કઢાવી પેર છે. ૨૪

કંઈ મોકલ્યા પરદેશ પત્રો તોય પતો ના મળ્યો
તેથી નવલશાનો અરે છે જીવ ચક્રોળે ચડ્યો
બેબાકળા થઈ ફરતા ફરે જ્યાં પુછે જઈ વાતને
દિવસ બધો રખડી મરે કોઈ વિતાવે રાતને. ૨૫

એક દીન બેઠા શેઠજી ઉંડા નીશાશા નાંખતા
મુજ પુત્ર ખ્યારો ક્યાં હશે અંતર વિચારો એ હતા
ત્યાં પત્ર આવી પોષ્ટમેન જ શેઠને આપી ગયો

જોઈ અક્ષર કાન્તી તણા આનંદ અંતર છે થયો- ૨૬
 પાકીટ ફોડી વાંચીયું મજકુર નીચેનો હતો
 હઈ ધ્યાન વાંચક વાંચજો ખુલ્લો કરું હું તે બધો

(૫૩)

કાન્તી—

છેલ્લા જીહારો વાંચજો તમ પુત્રના આજે પીતા ?
 નવ ભાળશે મુજ મુખ કાળુ આ ભવેરે ચો પીતા ? ૨૭
 મુજ કૃત્યનો બહલો મને કીરતાર પ્રત્યેથી મળ્યો
 બની છાકટો છટકી ગયો વળી ધર્મ કર્મથી ચળ્યો
 શિક્ષા અધુરી કંઈ હશે તે દેહથી હજી ભોગવું.
 ચીંતા ન કરશે તાતજી કર્મે લખ્યું તે ભોગવું ૨૮
 કંઈ રાનમાં રખડી કરી મુજ દેહને પાડીશ હું
 વનચર જીવોને દેહ આ સ્વેચ્છા થકી આપીશ હું
 લીલી તણા વર્તન પરે તાલાંશ રાખે તાત ચો
 નહિ તો ગતિ મારી થશે સદેહ નહિ એ વાતનો ૨૯
 વિરમુ લખી હું એટલું આ સારમાં સમજી જજો
 કરી લમ દેજો લીલીનું નહિ તો પુરા પાજી થશે
 કર્તા—આ પત્ર વાંચ્યો શેઠીયાયે ચોધાર નયને તે વળી
 તન ભાન લુલ્યા શેઠને મુછાં વળી આવી ખરી. ૩૦
 દોડી બધાં આબ્યાં તહાં ઉપચાર તો કીધા કંઈ
 મુછાં તણું કારણ હજીએ બાણતું કોઈ નહી

ઘડી એ પછી શાંતિ થઇ વળી ઉઠી શેઠ તો બેઠા થયા
ક્રાંતી તણા ઉઠ્યાર અંતરથી સમુળા ના ગયા. ૩૧

ઉદ્બેગમાં દીન કંઈ ગયા ચીંતા વધી છે શેઠને
કરવો વીવા લીલી તણે પણ વળગ્યું પાપી પેટને
ના દામ કે દેતું નથી, માગ્યા પ્રમાણે શેઠને
લાગ્યો હતો ધોકો વળી, લીલી તણી કેડેડને ૩૨

સૌ આમ સંભોગો મળી, લીલી વીવાહીત નાં થઇ
ભુલાં જમાવી સર્વને, વ્યભીચારમાં વધતી ગઇ
સ્તની તણું તે ખાંજરૂ, ભુલી લીલા ગઇ છે હવે
ભુલે ચુકે ના સ્વપ્નમાં, સંભાળતી તેને હવે ૩૩

તે દીનનો સખી લીધો, એક ચાર તો છે ક્યારનો
ડેલી જઈ મળી આવતી છે વખત સંધ્યાકાળનો
પૂછે નવલક્ષા તો કહે, પીતા હમેશાં જાઉં છું
શ્રીનાથના મંદીરમાં, દર્શન નિમીત્તે જાઉં છું ૩૪

દીન આમતો વિતાવતી, લીલી અરે અતિ હોંસથી
નીજ ચારના સ્થાનક વિષે, સંધ્યા સમે જઈ પહોંચતી
વાંચક અહિં અટકી જરા, શેઠણી વીજકોર શું કરે
આલો જરા બોઈ આવીએ, પ્રાક્રમ અરે એ શું કરે ૩૫

X

X

X

X

પુર ચોંવને આવી ગઇ, વીજકોર વર્ષો વીતતાં

થઇ છે નવોઢા સુંદરી, અવયવ બધા સ્પુરી જતાં
ઉગ્યો શરદપુનમ તણો, સોળે કળા જેમ ચંદ્રમા
યોવન ખીલ્યું વીજકોરનું, આજે અનેરૂં તેમ હા ? ૩૬

પુર જોસમાં વીજકોર છે, પણ શેઠની શી છે દશા
વૃષ્ઠા અવસ્થા આવી ગઈ, ઘડીએ ગણે તે શો વસા
મુખ કરચડી પણ છે પડી આંખો ઘણી ઉડી ગઈ
શીશ કેશ ધોળા તો થયા, કર લાકડી શોભી રહી ૩૭

વીજકોરનું યોવન અરે, છે શેઠને અતિ સાલતું
સંસારના વ્યવહારમાં, ના શેઠનું કંઈ ચાલતું
રે શેઠથી વીજકોરની, કદી કામતૃપ્તિ ના થતી
ઘડીએ ઘડી વીજકોર તેથી, શેઠ પર અતિ કોપતી ૩૮

પૈસે ટકે કંગાળ પોતે, નવલશા તો તો થયો
દેવુ વધ્યું મીલકત ગઈ, વ્યવહાર પણ ઓછો થયો
પાડી દરોડો આવતા, વળી લેણદારો રોજ તો
આવો અનેરા દુઃખથી, રોજે નવલશા ત્રાસતો ૩૯

શામળ નથુની પેઢીનો, આવ્યો સુનીમ છે એક દીન
ઉઘરાણી કરવા દામની, રાતો પીળો થઈ ક્રોધથી

સુનીમ—નાણા અમારા આપી દો, છીએ તમારુ ગુલામ શું ?
વહી ના તથા રહેશે કદી, વારંટ અહિં આં લાવીશું ? ૪૦

કર્તા—આ સાંભળીને શેઠ તો, ઘરમાં ગયા રહતા અતિ

શેઠાણીને જઈ વિનવ્યું, કર વાયદો મારી વતી
 તે સાંભળી વિજકોર તો, ઝટ ખડાર આવી નીકળી
 મુનીમ ગયો અંબાઈને, આ ખીણ રંભા ખરી ૪૧
 મૃદુ વાક્યથી વદતી અરે, પાસે મુનીમની તે ગઈ
 મુનીમને તે ભેઠને અતિ, આકરી ગતી ત્યાં થઈ

વિજકોર—

ખોલી ધીમે રહી ત્યાં પછી, શાણા ફીકર શાની કરો
 નવ દામ પણ આ દેહ છે, મન ચાચ તેમજ વાપરો ૪૨
મુનીમ—આ શું વદો ઓ સુંદરી, છું સ્વપ્નમાં કે ભગતો
 ખોલો ફરી વળી સુંદરી, શંસય હજુ નથી ભાગતો

વિજકોર—

શાણા કહું શું હું ફરી, તમ દ્યો પ્રીતમ પાલે પડી
 કર્તા—

કહી એમ આઘી તે ગઈ, વળી કંઠમાં વળગી પડી ૪૩
 છે સ્વર્ગનો અનુભવ થયો, મુનીમને તે સુખથી
 કર બાથ લીડી ભાવથી, આલીંગનો દે સુખથી
 કંઈ વાર કીધી પ્રેમ કીડા, તે પછી છુટાં પડ્યાં

વિજકોર—

વદી તે પછી વીજકોર, બહાલા આજથી પાનાં પડ્યાં ૪૪
 બહાલા હવે તો આવજો, નીત નવ તણા સુમારમાં

રસુ પ્રેમ કેલી આપથી, જોખન તણા પુર જહારમાં
કર્તા—યઇ જ્યાં ઇતિથી એમની, ત્યાં શેઠ ખુબાર્યા હવે
મુનીમ પડ્યો પથે કહી, આવું અચુકતે વાયદે ૪૫

વ્યવહાર સારો ચાલતો, રોજે મુનીમ વીજકોરને
નીત નવ તણા સુમારમાં, મુનીમ તણો ટાઇમ હતો
વળી આંખ આડા કાન, કરીને શેઠ ત્યાંથી ચાલતા
નીડર બની વીજકોરને, મુનીમ સુખેથી મહાલતા ૪૬
મુનીમ તણી કુચાલ આ, પેઢી વિષે જાહેર થઇ
ત્યાંથી રજા તેથી મળી, ઇજત બધી બગડી ગઇ

મુનીમ—પૈસા થકી પ્રીતી થઇ, ટકશે હવે શી રીતથી
યુક્તિ હવે હું શું કરૂં, ચાલે પ્રથા આ પ્રીતની ૪૭

કર્તા—વિચારમાં કંઈ દીન વહ્યા, મુનીમના ઉચાટમાં
પ્રીતી ટકે પૈસો મળે, રહેતો હતો એ ઘાટમાં

મુનીમ—ઘડી ઘાટ એવો ગોઠવ્યો, વસીએ જઇ મુંબઈ વિષે
તે વીણુ અમદાવાદમાં, ઉદમ નહિ એવો દીશે ૪૮

વીજકોરને કહી વાત આ, વિગતે વળી વર્ણી વધુ
જો જઇએ મુંબઈમાં શેરમાં, સુખ સો ગણું મળશે વધુ
ખેસી બગી ચોપાટીની, કંઈ દહેર અંતર માણશું
પૈસો ઘણો રણશું વળી, તે મોકલી અહિં આપશું ૪૯
જઇ શેઠની માગે રજા, ખુશી થઇ તે આપશે

પૈસો મળે ભરથક અરે, તે કોને ખોટો લાગશે
કર્તા—વીજકોરને આ વાત તો, અંતર હવે તો ઉતરી
લોકો તણી નીંદા થકી, તે તો હતી કંટાળતી ૫૦

વીજકોર—

બહાલા સીધાવો આજથી એતો હતી હું માગતી
છે શેઠ બુદ્ધો બાયલો મારે રજા લેવી નથી
ગાડી અરે જે રાતની ફાસ્ટની તેમાં અરે
ઉપડી જવું એમાં હવે વિચાર ચોકસ તે ખરે ૫૧

મુનીમ—

મુનીમ કહે હું સાંજરે ગાડી લઈ આવું અહિં
તૈયાર થઈને બેસજો જાણે બીજુ કોઈ નહી
કર્તા—કહી એમ મુનીમ તો ગયો વિજકોર અહિં તઈયાર થઈ
સકેત પરમાણે સાંજરે ગાડી વળી આવી ગઈ ૫૨
તે માંહી મુનીમ સાથે તો બેઠી જઈ ધીમે રહી
ગાડી ચલાવો સ્ટેશને ? બેઠાં-અરે એવું કહી
જઈ ફાસ્ટમાં બેઠા અરે ગાડી હતી તૈયાર તે
છેલ્લી કરી સલામ ને લીધી પછી વિદાય જે ૫૩
આવી હવે મુંબઈ વિષે એક માળ લાડે રાખીઓ
વેસ્યા તણા વશવાટમાં મુકામ પોતે રાખીઓ
ધનવાન ગ્રાહક ખોળીને મુનીમ તહાં તે લાવતો

વિના શ્રમે પૈસા મળે તે હોંસથી ઉડાવતો ૫૪

વિજકોર પણ અહિં લેરમાં દીનો ગમન કરતી હતી

નિત્યે નવીન ચારો તણા સેવન થકી તુસિ થતી

અઠળક રળ્યો પૈસો અરે તે હાથ છુટે ખર્ચતી

સ્વચ્છંદી તે ચાલતી ના કોઈને ગણકારતી ૫૫

નર એક રોજે આવતો વિજકોરને માળે અરે

એસી ઘડી વાતો કરી ચોકખા દીલે પાછો વળે

જે ત્રણ દિને જેત્રણ વશુ તે પ્રેમથી આપી જતો

જેથી પડ્યો મુનીમને તેનો અરે વિશ્વાસ તો ૫૬

વીજકોર જાણી એકલી આવ્યો અરે નર એક દી

અજ્ઞાતનર-મૃદુ વાક્યથી બોલ્યો કહો વતન તમારું સુંદરી

દેખાવછો ઉંચ જાતનાં કયમ આ તમે ધંધો ગ્રહ્યો

છે માહુયરે પ્રીત બાંધવી તેથી મને સંશય રહ્યો ૫૭

વીજકોર-વીજકોર બોલી પ્રેમથી હું છું વણીક તનયા વળી

પતિવૃધ્ધ નવલશા હતો છે રાજનગરે સાસરી

વિજકોર માફ નામ છે મુનીમ જુનો ચાર છે

સોદો કરો જો પ્રેમનો દાસી હજુર તૈયાર છે ૫૮

કર્તા-આ સાંભળી આ નરતણા નયનો ભરી કરોધે ગયાં

આવેશ આવ્યો અંગમાં ગાત્રો બધાં કંપી ગયાં

સમશેર ખેંચી પાસની લે આપું પ્રીતીદાન હું

પાડે ન પાડે ભુમ ત્યાં ધડથી જુદું માથું થયું . ૫૯

એવે મુનીમ ત્યાં આવીએ તેને બળે ઝાલ્યો જઈ

આરોપ વીજકોર ખુનનો તે પર અરે ઠરવ્યો કહી

હાથે કડી કરી મોકલ્યો મુનીમને તો જેલમાં

અજ્ઞાનતર ત્યાંથી અરે ખેઠો સીધો જઈ ટ્રેનમાં ૬૦

*

*

*

*

વીજકોર નહિ નારી અરે એ નાગણી પુરી હતી

તેથી નવલશાને સુખે નીંદ્રા કદી ના આવતી

એ નારના બવા થકી છે શેઠ આનંદ માનતા

રળી ખાઈશું પુત્રી પીતા મન એમ કહીને વાળતા ૬૧

અહીંઆં હવે લીલી રહી છે એકલી નીડર થઈ

ભુલાં ભમાવી તાતને નીજ ચારને મળતી જઈ

પ્રપંચ આ લીલી તણો પણુ શેઠ તો બાણી ગયા

ઘર બહાર ના જવું કંઈ એમ શેઠના હુકમ થયા ૬૨

લીલી હવે ચુકિત કરી નીજ તાતને કહેતી હતી

લીલી-ઓ તાતજી હું એકલી ઘરમાં રહું શી રીતથી

આપો રજા સખી એક છે આવે અહરનીશ આંહીં તો

ગમશે મુને સાડ પછી રહીશું સુખે ઘર માંહીં તો ૬૩

કેર્તા—તે સાંભળી કંઈ શેઠના, અંતર વસી તેની કયા

નવલશા—

સખી લાવજે સુખે અરે, તેની તુને જા છે રજા

કર્તા—લીલી જઈ નીજ ચારને, સખી વેશમાં લાવી ખરે
સાથે સુવે રાત્રી બધી, બહેલી ઉઠી તે તો પળે ૬૪

કંઈ દીન આદ્યું એમ પણ, ના પાપ છાનું રહે કદી
થઈ છે સગર્ભા ક્યારની, લીલી લીલી તેથી થઈ
અર્ચાઈ વાતો પોળમાં, ટોળે વળી જન કંઈ કરે
ધીમે ધીમે પણ શેઠને, કામે ગઈ તે તો ખરે ૬૫

હવે શેઠના ઉદ્દવેગનો, ના પાર તો પુરો રહ્યો
નવલક્ષ્મી—તવ મરવું મનમાં આદ્યું, ઉપાય ખીજો ના રહ્યો

પુત્રજ ગયો, નારી ગઈ, આ છોકરી આવી થઈ
મુખ શ્યામ માફ થઈ ગયું, જીવવું હવે સાફ નહિ ૬૬
એક રાત પાછળ ચોરડે, લીલી સખી સંગે સુતી
સખી વેશમાં એ ચાર સાથે, વાત કંઈ કરતી હતી

લીલી—જીવો સલુણા સાંભળો હું તો સગર્ભા છું થઈ
કયું છાનું કર્મજ આપણે પણ વાત એ પ્રાટી ગઈ ૬૭
માટે અહીં રહેવું નહિ કેા હામ નાશી તો જવું
તો જન બચશે આપણા દીન ઉગતાં ઉપડી જવું

ચાર—તવ ચાર બોલ્યો હેતથી મુજને વહાલી એ ગમે
ઉપડી જવું નીચે અરે હા ! વાય વહાણું જે સમે ૬૮

વિચાર કરીને તે સુતાં તવ દ્વાર તો ખખડયું તહાં

કર્તા—આંખા દીપકના તેજમાં નર એક દીઠા છે જહાં

અજ્ઞાતનર—

નર ત્યાં વઘો લીલી હવે સાંભળજે તુજ પાપને
બહારો હવે જો આ મળે તું નર્ક રસ્તે માપને. ૬૯

કર્તા—

એવું કહી તલવારથી લીલી શીરે ઘા છે કર્યો
લીલી તણે ત્યાં આત્મા છે નર્કના પથે પળ્યો
સખી વેશમાં જે ચાર છે તે બાંધીઓ સ્થલે જડી
ત્યાં ચોરડા ખીજ મહી ચીસ કારમી તો સાંભળી ૭૦
ઝટ બારણું ખોલી બુવે તો તો નવલશા રે અરે
પ્રાંસો ગળે છે ઘાલીઓ નર ત્યાં ગયો કંપી અરે
ઉચકી લીધા ત્યાં શેઠને ઝટ દોરડું કાપી દીધું
મરતાં નવલશા તો બચ્યો કંઈ સાન આવી જળ પીધું ૭૧
બોલ્યો નવલશા કંપતો ઓ ભાઈ આપ જ કોણ છો

અજ્ઞાતનર—

અજ્ઞાતનર તવ તો વઘો શું મુજથી અબાણુ છો
હું તો તમારો બાળ છું મુજ નામ કાન્તીલાલ છે
હું પત્ર લખી જાતો રહ્યો તે તો તમોને યાદ છે. ૭૨
નીજ પુત્રને ત્યાં ચોળખી ઉઠી નવલ લેટી પડ્યા
કડાં પુત્ર કયાંથી આમ તો અણીને વખત આવી ચઢ્યા

કાન્તી—

મુણે પીતા અહીંથી ગયો સ્ત્રી જાત પર રોષે લયો
કંઈ દીન જંગલ સેવીને છે ભોખ અંગે તો ધયો. ૭૩

જગમાં અધમ કર્મો કરે અંતર હુતી એ દાઝતો
 તેથી થયો જોગી મટી સી. આઈ. ડી. પોલીસ તો
 મુંબઈ વિષે જઈને રહ્યો કુકર્મી સ્ત્રીઓ શોધતો
 નવી માત પણ મુજ કર ચઢી તેનો કીધો નીકાલતો. ૭૪

ત્યાંથી વળી પાછો ફરી કીધી લીલીની એ દશા
 વળી ચારને બાંધી મૂક્યો તેની થશે પણ એ દશા
 માટે હવે એ તાતજી કંટક બધા દુર છે થયા
 પાપી પ્રપંચી જીવડા નર્કે સીધાવી તો ગયા. ૭૫

તમ કૃત્યના બદલા તરીકે દુઃખ પણ તમને પડ્યું
 મુજ પાપનું તો ફળ ક્યારનું મેં ભોગવી તો છે લીધું
 બાકી રહેલી જીવંતી પ્રભુ નામ લઈને ગાળીએ
 હું રહું કુવારો જન્મભર સ્ત્રી જાતીને ધીક્કારીએ. ૭૬

* * * *

પ્રભુ ભક્તિ કરી સુખી થયા કાન્તી નવલશા ત્યારથી
 વીજકેર લીલી અરે નર્કે સીધાવ્યાં જ્યારથી
 આ નારીઓ કે નાગણી કહો ભાઈ સાચુ પારખી
 કહો દાસ જોઈતારામ વિષધર ખરી એ નાગણી. ૭૭

ભાગ ૩ જે

(કાંતીલાલની કર્મ કથા)

કર્તા—

એક દીન કાન્તીને નવલશા શાંતિથી બેઠા હતા
વાતો વળી સુખ દુઃખની સ્નેહે થકી કરતા હતા

નવલશા—

પૂછ્યું નવલશાએ અરે એ પુત્ર કાન્તીલાલ તું
શા કારણે સંસાર છોડ્યો કેમ કીધું ચાલતું
કે સ્થળ જઈ અહીંથી રહ્યો ત્યાં શી વીતી તુજ ભતને
તે ભાઈ માંડીને કહે મુજ આગળે એ વાતને
મુજને અપેક્ષા થાય છે તુજ એ કથા સુણવા હવે
વિસ્તારથી કહે ભાઈ તું ના શોચ અંતર ધર હવે.

કાન્તી—

કાન્તી વધો પિતા સુણો કહું વાત એ માંડી બધી
દઈ કાન સુણજો તાતજી જે જે વીતી હમણાં સુધી
અહિંથી જઈ રતની તણા હું ખાંજરે રહેતો હતો
દુષ્કર્મના વ્યવહારમાં મુજ કાળ કંઈ વીતી જતો.
લીલી જતી પણ તે સ્થળે સંકોચ મનથી પરહરી
મુજ ભાગ્ય બળથી ત્યાં અરે અમ બેઠી સંધી મળી

મેં ઝોળખી લીલી નહિ સુરા તણા સેવન થકી
 તે ઝોળખી મુજને ગઈ પણ ના ધીરજ ધારી શકી. ૪
 મુજ નાશિકા છેદન કરી ચાલી ગઈ જાળ વેગથી
 રડતો પડ્યો હું એકલો અતિ દુઃખને ઉદ્દેગથી
 આવી તહાં રતની મને ઋદુવાણીથી આશ્વાસતી
 ધીરજ ધરી છાનો રહ્યો રૂમાલ માગ્યો પાસથી. ૫
 આગ્યો મુને લાવી અરે પાસે પડેલો જે હતો
 મેં ઝોળખ્યો લીલી તણા મેં આપીએ તેને હતો
 રતની તણા મુખથી અરે એ વાત પણ મનવી દીધી
 વૈરાગ્ય ત્યાંથી ઉપજ્યો દીક્ષા અરે ત્યાંથી લીધી ૬
 રતની તણા કુકૃત્યનો ખદલો અરે પણ ત્યાં દીધો
 ભોંકી દઈ ચપ્પુ હૃદય ત્યાં જાન તેનો લઈ લીધો
 સ્ટેશન પરે ત્યાંથી જઈ જતી ટ્રેનમાં ઉપડી ગયો
 અળગી કરી ઉપાધી ને જાણે હવે યોગી થયો. ૭
 મુજ પાપ કર્મોની હવે પરંપરા તરી આવતી
 સંભારીને ધણું સોચતો પણ ના જરી શાંતી થતી
 ક્યાં જઈશ ને ક્યાં રહીશ હું એ વિચારો આવતા
 આ પાપથી પરીપુર્ણ જીવને કોણ આપે સહાયતા. ૮
 વીચારતાં એવું સુખ્યું કોઈ તીર્થ સ્થાને જઈ વસું
 મુજ દેહ ત્યાં પાવન થશે ના ખર્ચ થાએ કશું
 રેવા તટે આંણાદમાં જઈને રહું હું તો વળી
 કદી સંત સેવા ભાવથી મુક્તિ રળું હું તો ખરી. ૯

ડીધો જઈ ચાંણોદમાં મેં વાસ ઉડી હોંસથી
 હતી ધર્મશાળા ત્યાં રૂડી રહેતો હતો ત્યાં મોજથી
 મુજ પાસ પૈસા પણ હતા ના દુઃખ તેથી વેઠતો
 ખાઈ આવતો વીશીએ જઈ રાત્રી થતાં ઉઘી જતો ૧૦
 અનુક્રમ વિત્યો કંઈ એમ દીન ત્યારે પુરો ભોમીએ થયો
 પ્રખ્યાત સાધુ સંતને પુરાણીએ ઢુંઢતો રહ્યો
 એ સાંભળો પીતા તમે કહું તેમની આજે કથા
 થઈ ધર્મધુરંધર પ્રેરે કહું કર્મ તે કરતા યથા ૧૧
 ઉપદેશ દેવા બેસતા તવ સ્વર્ગ કેરા દેવતા
 પણ કર્મ જો નીહાળીએ અંગાર સમ એ દેવતા
 જ્યાં બેસતા કરવા કથા શ્રોતા ઘણા ભેગા થતા
 દહ તાળીએ સહ નારીએ પુરૂષો ઘણાએ કુદતા ૧૨
 વળી કૃષ્ણ ને રાધા તણા વિહાર પદ ગાતા હતા
 તણ લાજને મર્યાદમાં રમીને ઘણા ખુશી થતા
 અહા ? ધર્મને પ્રભુ કૃષ્ણના એથે કુકર્મો કંઈ થાતાં
 શાંતી વળીના ત્યાં મુને જોઈ કથાની એ પ્રથા ૧૩
 વિમુખ ગઈ ત્યાંથી વળી સંતો તણ ચરણે ધસ્યો
 મહેકાણુ પણ એ ત્યાં દીઠી જોઈ ઘણો હું તો હસ્યો
 એ સંત પણ ભગવંતના નામે લઈ બેઠા ખરૂં
 ખાવો અને ખાવી મળી સુદર ચલાવે ખાંજરૂં ૧૪
 ઠાકોરના નામે ઉડાવે માલ મલીદા અવનવા
 તેથી નવી ત્યાં નારીએ ઘણી આવે સેવીકા થવા

સેવક ઘણાએ આવતા કંઈ ભેટ ધરતા ભાવથી
 મન ચ્હાય તેમજ ખેલતાં નર નારીઓ નીજ દાવથી ૧૫
 આવાં સ્થળો અહીં એક નહીં ગણતાં બધાંએ થાકીએ
 કરીને નમસ્કારો દૂરે એ વાત અહીં અટકાવીએ
 નવી ઘાટને વળી વાટમાં જ્યાં ત્યાં બજારે હાટમાં
 જન માત્ર મશગુલ થઈ રહે વ્યભીચાર કેરી વાતમાં ૧૬
 જે દુઃખથી હું નીકળ્યો તે દુઃખ આગલ આવીયું
 અહીં તીર્થની શી ભાવના તે તો હવે વિચારીયું
 નીતી તણો છાંટો નહિ જ્યાં ત્યાં અનીતી ઉભરે
 મુજ દગ્ધ થાતા દીલને શાંતિ કહો ત્યાં શી વળે ૧૭
 પુછ્યું બધે પુરમાં ફરી કોઈ યોગી ઉત્તમ છે અહીં
 કરવા ગુરૂ છે માહરે પુછતો બધે પ્રતો રહી
 વૃદ્ધો તણી મહેફીલમાં પુછી જઈને વાત આ
 તવ ભાળ મુજને ત્યાં મળી યોગી તણી સાક્ષાત આ ૧૮
 વૃદ્ધો વદ્યા શું ભાઈ આપજ છેક અજ્ઞાની દીશે
 મશહુર ગંગારામ છે યોગી જતાં ત્યાંના ખીશે
 ત્રણ કોશના અંતર વિષે શુકદેવની જગ્યા મહી
 અવધુત યોગી ત્યાં રહે કંઈ જ્ઞાનમાં ખામી નહી ૧૯
 જો સંચરો ત્યાં ભાઈ તો તમ શ્રેય કાયાનું થશે
 દર્શન કરી પાવન થશે આખર વળી મુકિત થશે
 હોડી હમેશાં આવતી મહારાજની આ ઘાટમાં
 સત્રી અને દીવસ તણા આવે અચુક નવ વાગતાં ૨૦

- ભાડા વિના લઈ જાય છે દર્શન નિમીત્તે જાય જે
સૌ એમ દર્શન તો કરી પોતે પવિત્રજ થાય છે
નથી અહાર જેને અન્નનો પય એકલું પીને રહે
તાપે ધુણી રળી તાપમાં કૃષ દેહ પણ તોયે દહે ૨૧
મહા યોગી ધારી તેમને કેા ભેટ ધરતા ભાવથી
તુચ્છકાર તેનો તે કરે ઉઠાવતા દઈ લાતથી
સ્ત્રી મુખ ના જોતા કદી એવા પવિત્રજ એહ છે
જતા ઘણીં વાટે જનો જઈ આવીઆ વળી જેહ છે ૨૨
માટે સીધાવે ત્યાં તમે શાંતી સદા મળશે ખરી
તકલીફ વેઠા આટલી જશે જીવન તમ સુધરી
વૃદ્ધો તણા અનુભવ તણી આ વાત જ્યાં મેં સાંભળી
યોગી તણા ચરણે જવા આત્મા રહ્યો મુજ ખજાણી ૨૩
સરીતા તટે હું આવીઓ પુરા હવે નવ વાગતાં
ભગવા નિશાને નાવડુ મેં ઓગળ્યું પાસે જતાં
નાવીકને પુછી હવે મેં ખાતરી પાકી કરી
નૌકા વિષે હું ચઢ્યોં મન ધ્યાન યોગીનું ધરી ૨૪
ખીજા બધા ભાવીક ભકતો યોગીના બેઠા હતા
શુણુ ગાન કરતા યોગીના નૌકા વિષે ચાલ્યા જતા
કંઈ કાળ વિશે આવીઆ શુકદેવ એવારે અમો
જયઘોષ કરતા ઉતર્યા ધીમાં ડગે ચાલ્યા અમો ૨૫
યોગી તણા આશ્રમ મહિ ઘડી એકમાં પહોંચી ગયા
આશ્રમ સુનો એ જોઈને શોકાતુર સરવે થયા

- એક શીશ્યને એક દીન જન ત્યાં ફક્ત બે બેઠા હતા
ત્યાં આવતા ભાવીકને આશા હતી બેસાડતા ૨૬
- પૂજ્યું અમે એ શીશ્યને દર્શન કહો ક્યારે થશે
ત્યારે વધો એ શિષ્ય હમણાં બહાર એ તો આવશે
નિમગ્ન ધ્યાને છે હમ્મુ એકાંતમાં ખીરાજતા
- બેસો અહીંએ આવતા અધીરા જરા ના થતા ૨૭
- શીર નામી યોગી આસને જય જય વહી બેઠા તહાં
યોગી દીઠા ત્યાં આવતા ઘડી બે ઘડી વીતી જહાં
આવી ઉભા નીજ આસને સાષ્ટાંગ તો સરવે કર્યા
આશીર્વાચન યોગી વધા સેવક શીરે હસ્તો ધર્યા ૨૮
- આજ્ઞા લઈ બેઠા બધા યોગીની જસન પણ કર્યા
સંપૂર્ણ ઉત્તર આપતાં પ્રશ્નો અમે જે જે કર્યા
શાંતી મળી અમને ખરી પુન્યભાવ તેથી ઉપજ્યો.
- જીવ્હાએ શાત્રો જોઈને આનંદ અમને છે થયો ૨૯
- ટાઈમ થયો ઉઠ્યા તણે સહુ ભેટ ધરતા ભાવથી
કો પાંચને પચીસ કો મૂકી દીધા અનુક્રમ થકી
તે ભેટને લઈ યોગીએ એક પોટલી બાંધી દીધી
ચીપીયા વડે પકડી બળે ધુણી વીશે ખોસી દીધી ૩૦
- ખીજા વળી રૂપીઆ લઈ મુઠી ભરી ફેંકી દીધા
બેઠો હતો પામર દુયે તેણે બધા વીણી લીધા
ધુણી વીશે ખોસ્યા જહાં નાદ ગેળી તો થયો
સુણી જનો સરવે મને શંસય ઘણો પડ્યો ૩૧

યોગી ક્રિયા કરી એટલી, ઘડી એકમાં જાતા રહ્યા
 બેસી રહેલા શીષ્યને, પૂછતા અમો બેસી રહ્યા
 શીષ્યે અમો સંશય બધો, ઘડી એક ફેડી દીધો
 એ નાદનો વૃતાંત અમને, માંડીને સરવે કહ્યો ૩૨
 તમ ભેટ અગ્નિ દેવને, યે યોગીએ અર્પણ કરી
 જઈ વિષ્ણુ ચરણે અગ્નિ દેવે, સ્વર્ગમાં પોતે ધરી
 કરી નાદ હુંડલી તણો, વિષ્ણુ ઘણા હર્ષિત થયા
 તમ ભેટના રૂપીઆ બધા, વિષ્ણુ ચરણ પહોંચી ગયા ૩૩
 બાકી રહેલા રૂપીઆ, ખેરાતમાં દીનને દીધા
 ના યોગીએ તેમાં થકી, પૈસાજ ત્રણ પણુ તો લીધા
 વાહવા ? વદી યોગી તણી, જયકાર કરતા નીકળ્યા
 તૈયાર હોડી તો હતી, સરવે ચઢયા ઉલટ ભર્યા ૩૪
 પાછળ ભરાઈ હું રહ્યો, યોગી પર આશક થઈ
 હું આશ્રમે બેઠા જઈ, શીષ્યે મને પુછ્યું વળી
 કહો કેમ પાછા આવ્યા, શંકા તમોને શી રહી
 યોગી ગયા એકાંતમાં, તે આવશે હમણા નહી ૩૫
 વિચાર વ્યકત જખ કર્યો, જે માહ્યરો નક્કી હતો
 થઈ શિષ્યને સેવા બળવું, યોગીની હું આજ તો
 એ વેણ મારા સાંભળી, તે શીષ્ય મુજ પર કોપીઓ
 કંડો લઈ સામો થયો, મર્યાદ સરવે લોપીઓ ૩૬
 જા, હઠ હરામી કહી મુને, ગાળો દીધી કંઈ ચોપડી
 વળી પણુ કહ્યું શિષ્યો તણી, કંઈ ખોટ અહિંઆ ના પડી

કહી એમ ડંડા બે દીધા, ચીસ પાડી હું નાસી ગયો
 છેટે ગયો કળ ત્યાં ચઢી, અવાક પડી ત્યાં હું રહ્યો ૩૭
 ખાવું પીવું ત્યાગી દીધું, ઉપવાસ કરતો ત્યાં પડ્યો
 દીન એક બેને ત્રણ તણો, એમ કાળ તો વીતી ગયો
 ચોથે દીને યોગી તણી, મુજ પર કૃપા પુરી થઈ
 ખોલાવી પાસે મુજને, વાતો સુણાવી કંઈ નવી ૩૮
 યોગી તણા આશ્રમ મહી, અનુકુળ થઈને હું રહ્યો
 અધિકારમાં વિશ્વાસથી, ચઢતો અધીક હુંતો ગયો
 પુરી પરિક્ષા માહરી, કરી યોગીએ સાથ દીધો
 કાંઈ દુર મુજને લઈ ગયા, ગંભીર ગુપ્ત ત્યાં હતી ૩૯
 ગુપ્ત વિષે દાખલ થઈ, એક દ્વાર ત્યાંથી ખોલીયું
 સીડી હતી માટી તણી, ભેઈ કલુષ્ટીત મન થયું
 યોગી લઈ અંદર ગયા, સીડી થકી તો ઉતરી
 ભય ત્યાં મને અતિ ઉપજ્યો, ગમ ના પડી મુજને જરી ૪૦
 વિશ્વાસ રાખી હું ગયો, યોગી પુંઠ ધીમે ધીમે
 આંટી ઘુંટી વટી એ બધી, ભેઈ ધીમેથી ચાલતા
 વળી દ્વાર એકજ આવીયું, ખોલી અમે અંદર ગયા
 શોભા નિહાળી સ્વર્ગની, તન ભાન તો ભુલી ગયા ૪૧
 છે રાજ વૈભવ ભુલવે, એવો બધો વૈભવ અહિં
 આ સ્વર્ગ કે અવની અહિં, તેની મુને ગમ ના રહી
 આ ઈંદ્ર કે છે શેષનો, આ વાસ શું સાક્ષાત તો
 અંતર વિચારો ઉદ્ભવે કોને પુછી લઉં વાત તો ૪૨

કરી લોચના તરીએ હુતી ગાદી સવામણુ ૩ તણી
 બેઠા જઈ ગુરુરાજ ત્યાં બેઠું રહ્યો હું તે ભણી
 સકેત કીધો યોગીએ અનુચર તહાં બે આવીઆ
 જળપાત્ર આપી યોગીને પગ ચંપી કરવા લાગીઆ ૪૩
 ખાત્રી નહિ પુરી મને મધરાત્રી પણ થઈ આસરે
 ખખડયું અચાનક દ્વાર ત્યાં યોગી મુને આજ્ઞા કરે
 તું આવ પાછળ માહુરી કહી ખંડ ખીજે લઈ ગયા
 મુજને પુરી એ ખંડમાં વળી બહાર સાંકળ દઈ ગયા ૪૪
 ખખડયું હતું જે દ્વાર તે તો ત્યાં જઈ ઉઘાડીયું
 પગરવ થકી બાણ્યું અરે બે માનવી મહી આવીયું
 હું દ્વાર પાસે આવીને, એક છીદ્રમાં બેતો ઉભો
 નજરે પડી બે સુંદરી, અતિ તેજમાં અંજઈ ગયો ૪૫
 ભરી થાળ લોજન લવી તે યોગી સમક્ષે તે ધર્યાં
 તે યોગીએ આરોગીને ચોકખો નિમીષમાં તે કર્યો
 તંબોળ ખાધાં તે પછી, શૈયા મહી સુતાં ત્રણે
 અતિ રંગથી માણી નીશા, બે સ્ત્રી અને યોગી ત્રણે ૪૬
 ખેડા પ્રાટતાં ચાલી ગઈ તે, સુંદરી નીજ ઠામ જ્યાં
 જવ દ્વાર ખોલ્યું ખંડનું, તવ નીકળ્યો હું બહાર ત્યાં
 મુજ સાથ સ્નેહે વર્તતા, યોગી મુને કહેતા હતા
 વિશ્વાસ મેં તુજ પર ધર્યો, પાસે ન કે અહિં આવવા ૪૭
 તુજને બતાવી મેં દીધી, છુપી જગા મારી બધી
 ચાલાકી તુજની બેઠને, અહિંઆં તને લાવ્યો નકી

ખાજે પીજે રહેજે વળી, અહિંઆ અતિશય મોજથી
 ના ડર કદી રાખીશ તું, અહિં આવવાનું કે નથી ૪૮
 કહી એમ યોગી સંચર્યા, સીડી ચઢી બાહરે ગયા
 ભુમીયો થવા હું ભોંયરે, લાગ્યો બધે અવલોકવા
 ગઈ કાલના વખતે વળી, યોગી તહાં તો આવીઆ
 અનુક્રમ બન્યો ગઈ રાતનો, મલીદા ખરા ઉડાવીઆ ૪૯
 છે એવું બનતું રોજ તો, હું ધારતો આ શું હશે ?
 કામણુ ટુમન આતે વળી, કંઈ દૈવી શક્તિ શું હશે ?
 આ સુંદરી શું સ્વર્ગ પરીઓ, આવતી અહીંઆં હશે ?
 આ યોગી રૂપી ઈંદ્ર આદી, દેવ અહીં આવ્યા હશે ? ૫૦
 આવા અનેરા તર્કમાં દીનો બધા મારા જતા
 વિશ્વાસથી યોગી હવે, મર્યાદ પણ ના રાખતા
 એક રાત્રીએ એવું બન્યું, સ્ત્રીઓ તહાં આવી નહી
 જુરતાં વિતાવી જામની, વીણુ કર્મના યોગી તહી ૫૧
 આવી બીજી રાત્રી જહાં, આવી સ્ત્રીઓ યોગી કને
 બેઠે હસ્ત બેડી માગતી, માફી અરે યોગી કને
 મહારાજ ગઈ રાત્રી વિષે, પતિ અમ તણાં રોકી રહ્યા
 અ.ચરણ બધાં આ અમ તણાં, તે તો હવે જાણી ગયા પર
 સમી સાંજથી ફરવા ગયા, પ્રયોગ અમથી ના થયો
 તોયે અમે તો નીકળ્યાં, પાછળ પતિ આવી ગયો
 અવાય ના અમથી હવે, પતિ બીકથી ડરીએ બહુ
 ઉપાય અદકો જો કરો, તો તો વળી સુધરે સહુ ૫૩

સાતાં કરીને નેત્ર યોગી ખોલોયા, ક્રોધે ભર્યા
 ફીકર તબે ઓ સુંદરી ઉપાય અગણીત છે ભર્યા
 હ્યો પડીકાં આપજો તમ નાથને ભોજન સમે
 તે આડખીલી જન્મની બશે વળી ભોજન જમે. ૫૪

સત્રી રમ્યા અતિ રંગથી સ્ત્રી જવા તૈયાર થઇ
 સ્ત્રીઓ તણી સાથે જવા આજ્ઞા વળી મુજને થઇ
 સ્ત્રીઓ તણી રક્ષા તણું મુજ કાર્ય છાનું તો હતું
 હું તેમની સાથે પળ્યો જ્યાં નાવડું ઉભું હતું. ૫૫
 તે નાવમાં બેસી અમે ચાણોદ મધ્યે આવીઆ

લખી નામ લીધાં મેં બધાં વળી ઠામ નકકી આપીઆં
 સ્ત્રીઓ ગઇ નીજ ઘેર તો રવી ઉગતા પહેલાં વળી
 ફરતો બબરે હું રહ્યો વિચાર તો ઘટના બધી. ૫૬
 પ્રભુ હાશ ? તારી શી કૃતિ, હું જોઈ વિસ્મય થાઉં છું
 વિપરીત જોઈ આ બનાવો મન વિષે મુંબઈ છું.

નિર્દોષ નર એ નારીઓના, હાથથી આજે મરે
 વળી નાગણી સમ નારીઓ, શું તે પછી સુખથી પ્રેરે ૫૭
 શું જગતમાં સ્ત્રીઓ બધી, આવી સજી તેં ઓ પ્રભુ ?
 કળી કાળમાં સતીઓ બધી, શું તે હરિ લીધી વિભુ ?

દુર્ભાગી હું પુરો ખરો, જ્યાં ત્યાં મને આવી જડે
 જો થાય આજે ઘાત તો, પ્રાયશ્ચીત મુજને એ નડે ૫૮
 વૈરાગ્ય મુજને ઉદભવ્યો, પહેલો હતો જે કારણે
 તે કારણે પાછાં પ્રરી, આવી ઉભા નીજ ખારણે

- આ જગતમાં સ્ત્રીઓ તણું સામ્રાજ્ય સઘળે વ્યાપીયું
વળી સંત સાધુ યોગીઓના મુકત તેથી કે. રહ્યું. ૫૬
- છે જગત સઘળું પોલ આ વ્યભિચારમાં અવીરકત છે
સોએ ટકા સંપૂર્ણ જગ વ્યભિચારથી અવી ભકત છે
માટે તણ સંન્યાસને સ્ત્રીઓ ખોળી અરે
દઈ દંડ તેને હું કરૂં સેવા જગતની જે બને. ૬૦
- વિચાર એવો ગોઠવી બહાર પોલીસને કર્યું
નજરે નીહાળું જે હતું વળી લીધ નામોનું ધર્યું
પહેલાં જઈ સાહેબનો વળી કોલ લીધો આકરો
ઈનામમાં મુજને અરે સી. આઈ. ડી નોકર કર્યો. ૬૧
- સાહેબને લઈ ચાલીઓ જ્યાં સુંદરીના ધામ છે
જડતી કરી ઘરની બધી પડીકાં તણું તો કામ છે
ચોળી મહીથી નીકળ્યા, સ્ત્રીઓ તણી તો પાસથી
ગુનેગાર ગણીને તે સ્ત્રીઓ, બાંધી રસીના પાળથી
હોડી વિષે ખેસી અરે, શુકદેવ ધીમે પણ થયા
ગુપ્તા તણા દ્વારે થઈ, યોગી તણી પાસે ગયા
અનુચર સહે જકડી લીધા, યોગી મહાત્માને અરે
મંત્ર છુમતરં કર્યા, ના તેમનું તેમાં વળે ૬૩
- મીલકત હતી જ્વરપુર તે, કબજે બધી દીધી કરી
લાવી ત્રીજેરી માંહી ત્યાંતો, કયારની દીધી ભરી
આરોપીઓ લાવી બધા, કંઈ સ્થંભથી બાંધ્યા જહાં
માની દીધી હકીકત બધી, હંટર પડે અંગે તહાં ૬૪

કીધો કમીટીએ કેશ તે આરોગી શીક્ષા પામીઆ
 કુકૃત્યનો બદલો અરે ભરી પેટને તે પામીઆ
 ઇનામ મુજને આપીયું બહાદુરી મારી બહુ ગણી
 આપી અમલદારી છુપી પોલીસમાં પાવર તણી ૬૫
નવલશા—રે ભાઈ કહે તું એટલું શંકા મુને રહી જાય છે
 ક્યાંથી બધી મીલકત થઈ વિચાર એ ઘોળાય છે
 સ્પૃહાન યોગી રાખતા પછસા તણી પહેલાં કદી
 બળતી ધુણીમાં બાળતા ઉડાવતી લાતે થકી ૬૬
કાન્તી—પીતા મુણે એ ભેદ કહું યોગી તણે તેનો ખરો
 રહેલો હતા જે ભોંયરે તે વાતને યાદજ કરો
 તે ભાંયરા ઉપર ધુણી કેરો વળી ખાડો હતો
 વળી ગોઠવ્યો ધુણી વીષે એક ચાંપનો સંચો હતો ૬૭
 રૂપીયા તણી જે પોટલી ચીપીયા વડે તે દાખતાં
 તે ચાંપ દાખે ખુલતી રૂપીયા મહી પડતા હતા
 વળી આપ મેળે ચાંપતો સરખી રીતે બેસી જતી
 મુકયું નગારું ભોંયરે ત્યાં પોટલી પડતી હતી ૬૮
 અવાજ ગેબી તે થતો તેમાં બીજી કીયા ન'તી
 રૂપીયા મુઠી ભરી ફેંકતા તેમાંહી પણ ચુકિત હતી
 છેટે ભીખારી વેશમાં એક શિષ્યને બેસાડતા
 રૂપીયા વીણી લઈને બધા ગુરૂને જૂઠ પહોંચાડતા ૬૯
 એક પાઈ પણ એ રીતથી, જાવા વૃથા દેતા નહિ.
 મળતા પગારો શિષ્યને તેથી કદી કહેતા નહિ

પીતા હવે પુરૂં કરૂં જ્યાંથી અધુરૂં છે રહ્યું
કરી નોકરી બાહોશથી મુજ કામ સારૂં પણ ગણ્યું ૭૦
બદલી થઇ સાહેબની હું હાથ નીચે જેમના.

મુંબઇ વિષે તે તો ગયા મુજને ઘણા વ્હાતા હતા
કરી માગણી મુજને અરે ઝટ ત્યાં જઈ બોલાવીઓ
હું પણ ગયો મુંબઇ વિશે અતી હર્ષ અંતર લાવીઓ ૭૧

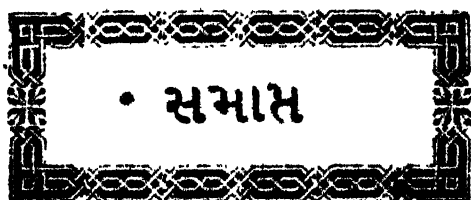
પહેલો ગુનો મુંબઇ વિશે પકડ્યો જઈ મુજ માતનો
મુનીમ જશે ફાંસીએ આરોપ ઘડીઓ ઘાતનો
ત્યાંથી છુટ્યો અહીં આવીઓ કરવા લીલીની એ દસા

અહીં ઘાટ પણ એ ગોઠવ્યો પરિણામ પણ એ સો વસા ૭૨
મતિ સુધરી મારી જહાં પ્રભુએ કરી તવ મહેર ત્યાં
અધ લાખ નાણું હું રજ્યો સાધન ઘણાંએ મેળવ્યાં

દેવું બધું પુરૂં કરે ચીંતા હવેથી પરહરે
લેજન કરી બેસી રહો સુખે લજન હરીનું કરે ૭૩

હકીકત બધી આ સાંભળી પોતે નવલ ખુશી થતા
પદસિ રજ્યા પુત્રજ મળ્યો દુખી દીનો જાતા રહ્યા
અતિ મોહમાં દીન ગાળતા તે પુત્ર પીતા હર્ષથી

કહે દાસ જોઈતાશમ એ બાવીતણા ઉત્કર્ષથી ૭૪

J. N. SETHNA

P. O. NADIAD (GUJARAT.)

જે. એન. શેઠના.

પો. નડીઆદ. (ગુજરાત.)

રજીસ્ટર ટ્રેડમાર્ક " જીવનધારા " નં. ૩૦૨

સુચના: -

" જીવનધારા " દરેક આયુર્વેદ વેપારીઓને ત્યાં વેચાય છે. તમારા પોતાના ફાયદા માટે ખરીદ કરતી વખતે ઉપર આપેલું ચિત્ર આકૃતિ ઉપર તથા ર. ટ્રેડમાર્ક "જીવનધારા" નં. ૩૦૨ નોંધ તપાસીને જ લેજો. જેથી નફાની માલ લઈને ફસાઈ જાઓ નહિ.

ડીલીવરી મીક્ષર !!

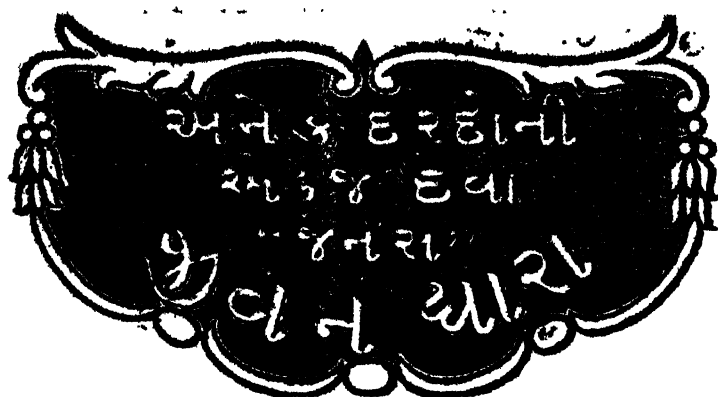
બાળકના જન્મ થયા પછી અનેક વ્યાધીઓથી સ્ત્રીઓ ની હાલત ગંભીર થઈ જાય છે. તેને માટે આ દવા એક અકસીર દવા છે.

ડીલીવરી મીક્ષર—એ એક નામીયા ડોક્ટરનું બનાવેલું અને પોતાના દરદીઓમાં અનુભવેલું સંપૂર્ણ ખાત્રીવાળું છે.

કોઈપણ બાલનો તાવ, ઝાડો, પડવાળો ઝાડો, પેટનો દુખાવો, મોંઢાની ગરમી, કમરનો તથા માથાનો દુઃખાવો, હાથ-પગની બળતરા, કાળજનો દુઃખાવો, સુસ્તી રહેવી, બેશુ થઈ જવું, વારંવાર આવતી સુવાવડોથી નબળાઈ આવવી ઇ. અનેક બીમારીઓને મટાડી માતાની તથા બાળકની તંદુરસ્તી કાયમ રાખે છે. આજ કાલ ધણી જગ મે દારૂ ચોળવાનો પ્રચાર વધી પડ્યો છે. શરૂઆતમાં તેના ફાયદો જણાય છે, પણ પાછળથી બહુજ નુકશાન થાય. બ્યારે આ દવાથી કોઈ બાલનું નુકશાન થતું નથી અને શરીર તંદુરસ્ત રહે છે. સાત દીવસ ચાલે તેટલી દવા ની કીંમત શીશી ૧ ના રૂ. ૨) ટ. ખ. સાથે રૂ. ૨૫ ત્રણ શીશીના રૂ. ૫૦ ટ. ખ. સાથે રૂ. ૬)

રૂ. ૧) કરતાં ઓછી કીંમતનું વી. પી. મોકલવામાં આવતું નથી

શ્રી વાસુદેવ પ્રી. પ્રેસ, સ્ટેશન રોડ, —નડીઆદ.

જીવનધારા હવે તો જગ પ્રસિદ્ધ થઈ ગઈ છે, પંદર વરસ થયાં પોતાના આશ્ચર્ય ચક્રીત ગુણોથી એક લાખ કરતાં વધારે શી-શીઓ વેચાણ થઈ ચુકી છે.

જે જે સદગૃહસ્થ એક વખત અજમાયસને ખાતર નંગાવે છે, તે પોતેજ તેની જાહેરાત કરવા માંડે છે, અને હમેશને માટે આહુક થઈ જાય છે.

શરીરને તુકશાન કરનારી ડોઝ પણ દવા 'જીવનધારા' ની અંદર આવતી નથી. નાનાં બચ્ચાંથી તે બુઢ્ઢા માણસ સુધી ગમે તેને વગર બીકે આપી શકાય છે, પ્રખ્યાત ડોક્ટરો તથા વૈદો વખાણ કરતાં કરતાં તેનો ઉપયોગ પોતાના આહુકોમાં કરી રહ્યા છે. છતાં પણ હજુ સુધી જેને "જીવનધારા" માં રહેલા અલોકીક ગુણોની માહિતી નથી તેને માટેજ આ જાહેરાત છપાવવી પડી છે.

અનેક દર્દોમાં "જીવનધારા" થી થતા ફાયદા નીચે વર્ણન કરેલા છે, આપ પણ એક શીશી અજમાવીને આનો લાલ જરૂરથી લેશો.

અજીર્ણ-અપચો !

સર્વ રોગનું કારણ અજીર્ણ બદલજમી છે. માણસને જ્યારે ખોરાક ઉપર અજીવિ થાય છે ત્યારે જાણવું કે રોગની શરૂઆત થઈ ચુકી છે માટે તેનો તત્કાલ ઉપાય કરવો, ગમે તેવા અજીર્ણમાં જીવનધારાનાં માત્ર બેજ ટીપાં બણી સારી અસર કરે છે, એકજ

દીવસમાં કઢીને જીવ લાગે છે અને કાઠિયા પ્રકારના ખોરાક ખુશીથી ખરખત કરી શકાય છે. જો પંદર દીવસ લાવવાનું બેબે ટીપાં જીવનધારાની લેવામાં આવે તો હમેશા કરતાં કમલ ખોરાક ઉઠાવી શકાય છે અને તે પાચન કરી શકાય છે.

ઉપયોગ—રોગ બંને વખત જમ્યા પછી એક ચમાચા પાણી સાથે અથવા દશ ટીપાં સુંદતા અર્ક સાથે બેબે ટીપાં જીવન ધારા પીવી, સુંદનો અર્ક અગર હમારે લાંબી મંગાવશે તો દર શીશી દીઠ ૩. ૦૦ પડશે.

ઝાડા-સંગ્રહણી.

ઝાડા, સંગ્રહણી, કાલેરા, અતિસાર, ઉલટી એ રોગોમાં જીવનધારા ઘણીજ અકસીર દવા છે. દીવસમાં ૧૦-૧૦ વખત ઝાડા થતા હોય, દુકમાં જેને ઝાડાનો રોગ હોય તેણે પહેલી તકે જીવનધારાનો ઉપયોગ કરવો. એકજ દીવસમાં તે ખાત્રીપુર્વક આરામ પહોંચાડે છે ઉલટી શરૂ થતાની સાથેજ જીવનધારાનો ઉપયોગ કરવામાં આવે તો પાંચ દશ મિનીટમાં ફાયદો પહોંચાડે છે જ્યાં જ્યાં કાલેરાનો સંભવ હોય અથવા ઉપરા છાપરી જમણુવાર ચાલતા હોય, યાત્રામાં ડાંઠા પાણીનાં સ્નાન, ખોરાકનું અનીયમીતપણું અને રખડપટ્ટીથી મરદી લાગી ઉપરના રોગ થવાનો સંભવ છે, તેવે સ્થળે એક શીશી જીવનધારાની ગળવામાં રાખવી તે ઘણું હલાપણુ ભર્યું છે, પોતાનો અને બીજનો કોમતી જનન બચાવવા માટે દરેક ગૃહસ્થની ફરજ છે કે તેણે જીવનધારાની એક શીશી ગળવામાં રાખવાની હમેશાં કાળજી રાખવી.

ઉપયોગ—દીવસમાં બેથી ચાર વખત અથવા ઘણા ઝાડા ઉલટી હોય તો દર કલાકે ચાર ચાર ટીપાં જીવનધારા થોડા પાણી સાથે ઉલટી બંધ થતા સુધી લીધા જવું અથવા વધારે જરૂર જણાય તો અંદર બેબે ટીપાં (કાલેરામાં દર ૦૦ કલાકે આપવું) લવીંગનો અર્ક નાંખવો. લવીંગનો અર્ક ૩. ૦૦ ની એક શીશી એ પ્રમાણે હમારે લાંબી મળી શકશે.

ચુંકે, આંકડી, પેટના દુખાવો.

ઠંડા પાણીમાં રહેવાથી, ખોરાકની સલાજી નહીં રાખવાથી વામણી ચીજો ખાવાથી, તેલમાં તળેલા પદાર્થ ગળાથી ગળાથી ખાવાથી, શુભ ન હોવા છતાં ખોરાક લેવાથી અને બીજા અનેક કારણોથી પેટમાં ચુંક અથવા આંકડી પેદા થાય છે તથા ઝાડો કમળ થાય છે અને કેટલીક વાર તો એટલી બધી ચુંક આવે છે કે તે સહન થઈ શકતી નથી, દરદી આસપાસના માણસોને ગભરાવી મારે છે; તેવી વખતે જીવનધારાનાં માત્ર બેજ ટીપાંની જાદુ અસર થાય છે, માત્ર ૬૫ મીનીટમાં દરદ દૂર થાય છે અને એક કે બે દીવસ દવા ચાલુ રાખવાથી પ્રકૃતિ પાછી અસર હાલતમાં આવી જાય છે.

ઉપયોગ-દર કલાકે આંકડી બંધ થતાં સુધી બેબે ટીપાં જીવનધારા એક ચમચા દુધ થા પાણી અથવા વરીયાળીના અર્કના દશ ટીપાં સાથે લીધા કરવી. તેમજ બેબાની બાર તપખીર [છીદ્રણી] માં ૧ ટીપુ જીવનધારાનું મેળવી ટુંટીમાં ભરી, વલ્વારીનો અર્ક એક શીશી રૂ. ૦૧ એ ભાવે હમારે ત્યાં પણ મળે છે.

ખાંસી, દમ, શ્વાસ.

ખાંસી, દમ, શ્વાસ, ક્ષય, ગાળકોનું ઉઠાડીવું, વગેરે છાતીના દરદો ઉપર જીવનધારા અસરકારક દવા છે. બે ત્રણ દીવસ દવા ચાલુ રાખવાથી જરૂર આરામ પહોંચે છે "રોગનું ઘર ખાંસી" એ વાત યાદ રાખજો અને શરૂઆતના ઉપાય તરીકે જીવનધારા ઉપયોગમાં લેજો જેથી તમારી જાતનું અને પૈસાનું રક્ષણ કરી શકશો, દમ અને ક્ષયના દરદીઓએ સમાન્ય રીતે એક મહીનો દીવસ જીવનધારાનું સેવન ચાલુ રાખવું જોઈએ, ઓછા ખર્ચે વગર તકલીફ અને ટુંટી મુદતે ફાયદો મેળવવાનો રસ્તો આ એકજ છે.

ઉપયોગ-બે બે ટીપાં જીવનધારા રોજ સવાર સાંજ એક ચમચા દુધ સાથે પીવાં તથા આઠ તોલા તલના તેલમાં ચાર આની બાર જીવનધારા મેળવી શીશીમાં ભરી રાખવું અને રોજ તેમાંથી ઓઠ છાતીએ ચોળી ઉપરથી ગરમ કપડાનો શેક કરવો.

શીરદદ, આદાશીશી, સળેખમ.

માથાનો ગમે તેવો સખત દુખાવો, સણકા, ચરકા, આદાશીશી, વિગેરે રોગોમાં જીવનધારા ખાત્રી ભરેલી દવા છે. માત્ર એ પાંચ મીનીટમાંજ પુરો આરામ થઇ જાય છે. જાણે કદી માથુ દુખતુંજ નથી. તાવમાં પણ જ્યારે માથું દુખતું હોય ત્યારે આ દવાથી માથુ દુખતું તો મટી જાય છેજ. ગમે તેવો સખત દુખાવો પાંચ મીનીટમાં તો સાફ થઇ જાય છે ઝાંઝરના દરદીએ પણ જીવનધારાનું સેવન કરવું કે જેથી તેઓ ખાત્રી પુરવક ફાયદો મેળવી શકશે.

ઉપયોગ—એક ટીપું કપાળ ઉપર ચોળવું, પાંચ મીનીટમાં આરામ નહીં થાય તો ફરીથી એ ટીપાં ચોળવાં સંભાળ રાખતી કે આંખમાં લાગે નહિ. સખત દુખાવામાં ચોળવા ઉપરાંત દીવસમાં ત્રણ ચાર વખત શીશી ઉઘાડીને સુંઘવી.

આંખનો દુખાવો.

આંખનો દુખાવો, કળતર, લાલી, ગરમી, વિગેરે દુર કરવા માટે સૌથી સરસ દવા માત્ર જીવનધારા છે. આંખોની ગરમી દુર થઇ જાય છે. અને લાલી કપાઇ જાય છે. જ્યારે આંખમાં રેતી કે કાંઈ રજ જેવું પડ્યું હોય છે, અને ઘણું ખુંચે છે ત્યારે તે કાઢવાનો ઉપાય આંખમાંથી પાણી પુષ્કળ કાઢવો તે છે, આંખોમાંથી પુષ્કળ પાણી કાઢવા માટે જીવનધારા ઘણી સરસ અને સરતી દવા છે.

ઉપયોગ—આંખની ભમરતી ઉપર એક ટીપું ચોળવાથી તુરત આંખોમાંથી પાણી વહેવા માંડશે અને ગરમી ઝરી જશે, સંભાળજો જરા પણ આંખની અંદર જવા નહીં ખામે જો ૧ તોલા સુરમામાં માત્ર એક ટીપું જીવનધારા મેળવી પછી એ સુરમા આંખમાં આંજવામાં આવે તો તેથી પણ લાભ થાય છે અમારે ત્યાં અસલ સુરમા મળશે ૧ તો. કી. રૂ. ૨)

દાંત-દાઢમાં કળતર.

દાંતમાંથી લોહી નીકળવું: દાઢમાં કળતર, દાંતશુળ, સણકા વિગેરે દાંતના રોગો ઉપર તત્કાળ અસર કરવા માટે જીવનધારા ખાત્રી ભરેલી દવા છે. દાઢના સણકાનો રોગ કેટલો ત્રાસાપક છે તે

વિતે તેજ જાણે, એક મીનીટ એક એક યુગ જેટલી થઈ પડે છે, તેવી વખતે જીવનધારા માત્ર લગાડવાનીજ ખોટી છે, દાંત કે દાઢને દવા અડતાની સાથે આરામ થઈ જાય છે. જેમને દાંતનો રોગ અસ-લથીજ હોય તેમણે રોજ અથવા ઉપર એક ટીપું પાડીને તેનાથી દાંત ધસવાની ટેવ રાખવાથી કદી પણ દાંતની પીડા થશે નહિ, દાઢના સણકા ઉપર જરા પુમડુ લીંજવી કળતરવાળા ભાગ ઉપર લગાડવું. અથવા પોલાણ હોય તો પુમડુ દાખી દેવું.

કાનના સણકા.

પર વહેવું, કાનમાં સણકા, કાનમાં દુખાવો, બહેરાપણ, સુળ, વિગેરે કાનના સધળા દરદો ઉપર જીવનધારાનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ. એક તોલા કુંગળીના રસમાં અથવા એક તોલા તલના તેલમાં અથવા એક તોલા દારૂમાં માત્ર ચાર ટીપાં જીવનધારાનાં મેળવી તેનાં બે ટીપાં કાનમાં દીવસમાં બે વખત પાડવાનું મટતા સુધી ચાલુ રાખવું.

દરાજ, ધાધર, ખસ, ખરજવું.

દરાજ અથવા ધાધર ઉપર જીવનધારા રામખાણ દવા છે ત્રણ વખત લગાડવાથી આરામ થાય છે. ખસ અને ખરજવા ઉપર પણ તે ઘણીજ અકસીર દવા છે. ચાવા રોગોમાં જુદી જુદી દવાઓ કરીને જેઓ કંટાળી ગયા હોય તેમને છેવટના ઉપાય તરીકે જીવન-ધારાની અજમાયસ લેવી અને હમે ખાતરીથી કહીએ છીએ કે જેમના એ દરદનુ આયુષ્ય પૂર થયું હશે તેમને જીવનધારાના ઉપયોગની સલાહ ખરીજ લાગશે, પણ જેમના એ દરદોનો છેડો આવવાનું હજી દૂર હશે, તેઓ ખીજ દવાઓનો ઉપયોગ કરવા પછી જીવન-ધારા વાપરશે.

ઉપયોગ—એક તોલા તલના તેલમાં ૧૦ ટીપાં જીવનધારા નાખી દાઢર ઉપર ચોળવું. ખસ ઉપર લગાડતી વખતે અગર અગન બળે તો તલના તેલની જગાએ ચંદનનું તેલ લેવું. ચંદનનું તેલ હમારે ત્યાંથી રૂ. ૧) માં એક શીશી મળશે.

સોજો.

કાંઈ વાગવાથી, ધસારાથી અથવા બીજા કોઈ રોગથી શરીરના અમુક ભાગ ઉપર સોજો આવી જાય છે, તેના ઉપર જીવનધારા ઘણી અકસીર દવા છે. એક અથવા બે વાર લગાડતાની સાથેજ સોજો ઉતરી જાય છે. ઉપયોગ દીવસમાં બે ત્રણ વખત એક એક બેબે ટીપાં જીવનધારા મસજવું, ગરમ કપડાંથી સેકવું અથવા ગરમ પાણીથી ઝરવું. સંભાળજો આંખમાં લાગે નહિ.

સંધીવા-લકવો.

અર્ધાંગ વાયુ, સંધીવા લકવો, વિગેરે દરદ ઉપર ખાસ કરીને જીવનધારા વાપરવા લાયક છે, સાંધાઓ ઝલાઈ જઈ માણસ ખાટલા વશ કેમ નહીં થયો હોય, પણ લગાડતાંજ આરામ થતો ખુદલો જણાય છે. એકજ દીવસમાં દરદીને પોતાને કરાર વળેલો જણાય છે સાધારણ લાથ પગમાં થતો ફાટ, તોડ, સુંથારો, ઝાઝળી, સાંધાઓમાં કળતર થવું, કમરમાં દર્દ, બરડાની કરોડમાં દુખારો, સુગ પાંસળામાં કળતર, છાતીમાં દુખ થવું, લાથ પગનું ભરાઈ જવું, વિગેરે દરદોમાં સસ્તી કીમતે જલદી આરામ મેળવવાનો એકલો રસ્તો જીવનધારાનો ઉપયોગજ છે. થોડા કલાકમાંજ તે મન માનતો ફાયદો પહોંચાડે છે ગમે તેવા જુના દરદ ઉપર પણ એકજ શીશી પુરતી છે. ૧૦૦] રૂપીઆના ખરો જેઓનો લકવાસારો થયો નહીં હોય, તેવા દરદીઓને જીવનધારાની એકજ શીશીએ સંતોષકારક આરામ પહોંચાડ્યો હતો એવા એક બે નહિ પણ અનેક દરદીઓ ઉપર તેની અજમાયસ લેવાઈ છે અને તે સધળામાં તે ફતેહમંદજ નીવડ્યું છે, સરસવનુ અથવા તદ્દનુ તેજ, ટરપેટાઈન કે બાસલેટ, કાંઈપણ એક તોલો લઈ તેમાં ૦૧ તોલો જીવનધારા મેળવી દુખતા ભાગ ઉપર ખુબ ચોળવું, ઉપરથી ગરમ કપડાનો સેક કરવાથી જલદી આરામ થશે અગર અગત બળતી જણાય તો જીવનધારા ૦૧ ને બદલે ૦૧ તોલો લેવું.

કમજોરી—નિર્બળતા.

શરીરમાં લોહી ચઢવુંજ નહીં હોય, ગમે તેવા ઉંચા ખોરાકની

જાણે શરીર કીંમતજ નહી કરવું હોય, આખો દિવસ સુસ્તી લાગતી હોય આખો નિસ્તેજ, મોં ફીકું, ડાઘાં બેઠેલાં, છાતીનાં પાંસળાં ૫૦ કદમ દુરથી ગણી શકાતાં હોય, પાંચ શેર ઉચકી પાંચ ડઘલાં ચલાવું નહી હોય, પવન આવે તો ઉડી જાય તેવું શરીર હોય, ચાલતાં શ્વાસ ભરાઈ જતો હોય, મન હંમેશાં ઉદાસ રહેવું હોય, જીવ બળ બળ થયા કરતો હોય, રસગુપ્તું જવું રહ્યું હોય, નિરાશામાં દિવસો બ્યતીત થયા હોય, ઉઠીને ઉભા થવું ભારી પડવું હોય, આખો દિવસ સુષ્કજ રહીએ એમ લાગવું હોય, મગજ ઉપર પુષ્કળ બોલો લાગતો હોય, શ્વેદશક્તિનો નાશ થયો હોય, મગજના અનેક ગુચ્ચ-વાડાઓ ઉભા થતા હોય, ટુંકમાં જ્યારે શરીર કેવળ શક્તિ વગરનું થઈ મર્યું હોય ત્યારે, જીવનધારાનો જરૂર ઉપયોગ કરવો, અંદરના અને બહારના ઉપયોગથી શરીર જોરાવર, હાડકાં ચીકણાં, અંગ ભરાવદાર, ચક્ષુરો ગુલાબી, છાતી ઉઠાવદાર, કમર મજબુત, હાથ પગ તાકાતવાળા, આખો તેજસ્વી, અને મન ઉમંગી બની મગજ પણ આનંદી બને છે. એકજ સીસીનો ઉપયોગ તમોને જરૂર સંતોષ આપશે વિદ્યાર્થીઓએ ખસુસ કરી વાપરવું જોઈએ, ધાતુ પૌષ્ટીક દવાઓમાં પહેલો નંબર જીવનધારાનો આવે છે.

ઉપયોગ—એક તોલો ઘી અને અડધો તોલો મધ અથવા એક તોલો માખણ અને અડધો તોલો વાટેલી સાકર અથવા એક તોલો બદામનું તેલ અથવા ૧૦ તોલા દુધ, એમાંના કોઈપણ અનુપાન સાથે બે દીપાં જીવનધારા સહવાર સાંજ લેવું.

હરસ-મસા.

હરસની પીડા જેને વીતે તે જાણે, જ્યારે હરસની દવા કરી કરીને તમો કંટાળી ગયા હો ત્યારે છેલ્લા ઉપાય તરીકે માત્ર જીવનધારા અજમાવજો અને ખાત્રીથી એ પીડા હંમેશાની દૂર થઈ જશે.

ઉપયોગ—રોજ સવારમાં અડધો તોલો વાટેલું નાગકેશર

૦૧ તોલો વાટેલી સાકર ભેગી કરી તેમાં બે ટીપાં જીવનધારા નાંખી ફાકી મારવી અને ઉપરથી ૦૧ શેર દુધ પીવું જો ફાકવું પસંદ નહી હોય તો માંખણમાં મેળવી ચાટવું.

ઉંચું નાગકેશર દળેલું તર્ધયાર સીસી ૧ નો ૩, ૦૧ હમારે ત્યાંથી પણ મળશે.

મોં—આવવું.

ગમે તે કારણથી મોં આવ્યું હોય અવાળું પુલી ગયું હોય મોંમાં ચાંદાં ધારાં પડી ગયાં હોય બધું બે ચાર વખતમાંજ મટી જાય છે.

ઉપયોગ—૧ તોલો કપ્પાળચિની (ચીણીકાલા) ખારીક વાટી તેમાં માત્ર ચાર ટીપાં જીવનધારાનાં નાંખી મેળવી મોંમાં ચોપડવું. અને મોં ગળતું મુકવું [લાજ જવા દેવી] એ રીતે દીવ-સમાં ત્રણ કે ચાર વખત કરવું.

પ્રમેહ.

ગમે તે જાતનો ગમે તેવો પ્રમેહ હશે પણ જીવનધારાથી તે જરૂર મટશેજ.

ઉપયોગ—રોજ સવારમાં એક તોલો વાટેલું ગોખરૂ ૧ તોલો દાડમડીનાં પાંદડાંનો રસ ૧ તોલો દળેલી સાકર ત્રણે મેળવી તેમાં બે ટીપાં જીવનધારા નાંખી પી જવું અથવા દસ ટીપાં ચોખ્ખું ચંદનનું તેલ લઈ તેમાં ૧૦ ટીપાં ગંધાબીરોજનો અર્ક તથા બે ટીપાં જીવનધારા મેળવી રોજ સવારમાં ચાટી જવું, ચંદનનું ચોખ્ખું તેલ હમારે ત્યાં પણ મળશે. કીમત રૂ. ૧ ગંધાબીરોજનો અર્ક રૂ. ૦૧

ચામડીનું ફાટવું.

શિઆળામાં ધણુ કરીને, દરેક માણસના હાથ પગની ચામડી ઓછી વધારે ફાટયા વિના નથી રહેતી, તેવે પ્રસંગે જીવનધારા વાપરવા લાયક દવા છે.

ઉપયોગ—માંખણ, ઘી, તેલ, દીવેલ અથવા વેસેલીન એમાંથી જીવનધારાની કી ૧ સીસીનો રૂ. ૧૧૧૧ ત્રણ સી. રૂ. ૪૧૧ ૮.૫ સાથે

કાઠપણ ચીજ ગા તોલો લઈ તેમાં બે ટીપાં જીવનધારા નાખી
ચોળવું એટલે જલદી આરામ થઈ જાય છે.

ઝેરી ડંખ.

ભમરી, વીંછુ, મધમાખ, ચાંચડ, માંકડ, મચ્છર, કાનખજુરો
વિગેરેના ડંખ ઉપર જીવનધારા અમુલ્ય દવા છે હજારો વખત તેની
અજમાયેસ લેવાઈ છે, અને હજી સુધી એક વખત પણ નિષ્ફળતા
મળી નથી દવા લગાડતાં વારજ અસર થવા માંડે છે, અને પાંચ
મીનીટમાં તો દરદત્ત ચીન્હ પણ રહેતું નથી.

ઉપયોગ—ડંખ ઉપર બે ચાર ટીપાં જીવન ધારા ચોળવું.

ખીડા-ખરોળ.

ખરોળના દરદીએ ખાસ કરીને જીવનધારા અજમાવવું, જ્યાં
ખીજ કાઠ દવાએ કાયદો નથી પહોંચાડ્યો ત્યાં તે જરૂર સાફ પરિ-
ણામ લાવશે થોડા ખર્ચે જલદી આરામ કરવાને એકજ રસ્તો છે
તે જીવનધારાની અજમાયેસ લેવી.

ઉપયોગ--સાચા મોતીની છીપની ભસ્મ બે આની ભાર
લઈ તેમાં બે ટીપાં જીવનધારા મેળની રોજ દીવસમાં બે વાર જમ્યા
પછી ખાવી. છીપની ભસ્મ અમારે ત્યાંથી મંગાવવામાં આવશે તો
રૂ. ૧ ની તોલો. એ હીસાએ મોકલવામાં આવશે,

નખુશકતા.

વિચારો કાઠપણ રીતે નાશ કરવાથી આ દરદ છેતપત્ત થાય
છે, સૃષ્ટિવિરુદ્ધ કર્મ, દરડા દોષ, અતિશય વિહાર, રાત દિવસ
હલકીમોજમળના વિચારો, ખાલસ્ત વાંચન લેખન, સ્વપ્નાવસ્થાઈત્યાદી
કારણોથી વિચારો અવ્યવસ્થિત રીતે નાશ થઈ માણસ પુરુષત્વ ખોઈ
બેસે છે તેવે વખતે તેમને ચિંતામાંથી મુક્ત કરનાર એક જીવનધારા
એજ ખરો આધાર છે ધાતુ ક્ષીણનાથી નશો દીલી પડી જઈને
સિથિલતા પ્રાપ્ત થાય છે. દીલી થએલી નસોને પાછી તંગ
જીવનધારાની સી. ૧ કી ૩.૧૫૫૬ ત્રણ સીસીના રૂ. ૪૫૦ ટ.ખ. સાથે

બનાવી તેમાં તાકાત લાવવા માટે જીવનધારા રામબાણુ દવા છે પુરૂષત્વના નાશથી જેઓ રાત દિવસ ચીંતામાં રહેતા હોય હજારો જાતની દવાઓ વાપરીને જેઓ નીરાશ થઇ ગયા હોય તેઓને છેલ્લા ખાત્રી ભરેલા ઉપાય તરીકે જીવનધારા વાપરવાની લલામણુ કરવામાં આવે છે અને હમો ખાત્રી આપીએ છીએ કે એકજ શીશીથી તેઓની લવની ચીંતા ટળી જશે, ઉપયોગ-રોજ સહવાર સાંજ ૫-૭ ટીપાં માલ કાંકણીના તેલમાં બે ટીપાં જીવનધારાનાં મેળવી માલીશ કરવું. માલ કાંકણીનું તેલ ૧ શીશી ૩. ૦૦ ના હીસાએ અમો મોકલીયું.

પ્રદરરોગ

સ્ત્રીઓના પ્રદર રોગ ઉપર જીવનધારા અજાયબ અસર કરે છે રક્ત વા સ્વેત ગમે તે પ્રદર ઉપર આપી શકાય છે બે ચાર દિવસમાં તેનાથી આરામ થઇ જાય છે. સ્ત્રીઓને તન્દુરસ્ત આરોગ્ય મળજીત ખાંધાની રાખવાથી તેમની સંતતી પણ નીરોગી બનાવી શકાય છે સ્ત્રીઓને નિરોગી બનાવવા માટે દર વરસે એક શીશી જીવનધારા આપવામાં આવે તો સુવાવડોમાં આવનારી નબળાઈથી પણ તેમનું રક્ષણ કરી શકાય. ઉપયોગ-સહવાર સાંજ જમ્યા પછી દરેક વખતે ૦૦૦ તોલો નાગકેસર ઝીણું વાટેલું લઈ તેમાં એક તોલો માખણ તથા બે ટીપાં જીવનધારા મેળવી ખાવું ઉપરથી રચી અનુસાર તાજું દુધ પીવું.

સરદી

અતિશય સરદી થઇ જવાથી માણસ ઘણીવાર ઠંડોગાર બની જાય છે અને સ્થિતી લયંકર બની જાય છે અને જે એ સ્થિતિમાં તત્કાળ તેને બચાવવામાં નહીં આવે તો થોડા કલાકોમાં તેનું આયુષ્ય પુરૂ થઇ જાય છે. ગરમી લાવનારા ખીજ સઘળા ઉપચારોમાં તત્કાળ કામ લાગે જલદી અસર કરે અને વળી સસ્તો પડે તેવો ઉપાય જીવનધારાજ છે. આવી સ્થિતિમાં તે પગના તળીએ ચોળવાથી આખા શરીરમાં ગરમી આવી જાય છે અને બે ટીપાં પેટમાં જતાંની

સાથેજ હુશીઆરી આવી જાય છે. ઉપયોગ—એક તોલો સરસીઆનું અગર તથા તેમાં લઈ તેમાં ૧૦ ટીપાં જીવનધારા મેળવી ખુબ યોગ્ય વધારામાં જરૂર જણાય તો દશ ટીપાં તજનું તેલ ઉમેરવું તજનું તેલ હમારી પાસેથી મંજાવતાં ૩૦ ગા ની એક શીશી લેખે મોકલવામાં આવશે.

તાવ.

કંડીના લખ્ખલખાં આવીને રોજીદો, એકાંતરીગો, ગમે તેવો તાવ આવતો હોય તેને નાશુદ કરવાનો સહેલો ઉપાય ‘જીવનધારા’ છે. જીર્ણોત્તર ઉપર પણ તે ઘણું સાફ કામ કરે છે. સેંકડે ૮૦ માણસોને તેથી આરામ થઈ જાય છે. ઉપયોગ—તુળસી આદિ અને ખાવાનાં પાન પ્રત્યેકનો રસ [૧] તોલો મેળત્રી તેમાં બે ટીપાં જીવનધારા નાંખી દરદીને દીવસમાં બે વખત પાવું.

નહાડ.

નહાડ અથવા વાળો એક જાનના તારના રૂપનો કીડો છે. ખરાબ પાણીથી અથવા ખીજા ઘણા કારણોથી માણસના શરીરના ગમે તેવા ભાગમાં વાળો નીકળે છે એક વાર વાળો બહાર દેખાયો કે તેને બાંધી રાખવો પડે છે કારણ કે તાણી કાઢતાં તે તુટી જાય છે તો તે પોતાનો રસ્તો ફેરવે છે અને ઘણી ઘણી વેદના દીવસો કે મહીનાઓ સુધી આપે છે ઉપયોગ—ચાર ટીપાં હીંગનો અર્ક લઈ તેમાં બે ટીપાં જીવનધારા નાંખી થોડું પાણી ઉમેરી રોજ દીવસમાં ત્રણ વાર પીવું તેમજ હીંગનો અર્ક મેળવેલ જીવનધારાનાં ૪-૫ ટીપાં વાળાના મોઢાં ઉપર મુકવાં હીંગનો અર્ક અગર હમારી પાસેથી મંજાવશે તો ૩૦ ગા ની શીશીને હીસાએ મોકલીશું.

જંતુ નાશક.

ઘરમાં, ખાજ, મોરીઓ વગેરે જગાઓ સાધારણ પાણીથી થીવા છતાં ઘણી દુર્ગંધી મારે છે તથા જીવ ઉત્પન્ન થાય છે. આવી

વખતે ઘરમાં વસનારને ઘણા કંટાળો ઉપજે છે એટલુંજ નહીં પણ એવી દુર્ગંધમાં વસવું તે પણ જોખમ ભરેલું છે. એક શેર પાણીની અંદર ૧૦ ટીપાં જીવનધારા નાંખી જગાઓ સાફ કરવામાં આવે તો, દુર્ગંધ દુર થશે એટલુંજ નહીં પણ હાની કરતા જંતુઓનો નાશ થાય છે.

માંકડ.

પલંગ, ખુરસી, ટેબલ, કબાટ, અભરાઇ, ખારી, ખારણાં, હીતની તરડો વિગેરે જગાઓમાં માંકડ પુરકળા ભરાઈ રહે છે તેમને નાશ કરવા માટે જીવનધારા ઘણી અકસીર દવા છે. માંકડનો કંટાળો લગભગ દરેક ઘરમાં હોય છે અને માંકડના ઉપદ્રવથી બચવાની ઇચ્છા પણ દરેકને હોય છે. ત્યારે માંકડનો નાશ કરવા ઉપરાંત જેમાં ખીજ સેંકડો ગુણુ સમાયલા છે તેવી જીવનધારાની દરેક ઘરમાં જરૂર છે એ વાત પુરવાર થાય છે.

ઉપયોગ—સાથુનું શીણ બનાવીને તેનું પાણી ગલાસ ભરીને તક્યાર કરી તેમાં છ ટીપાં જીવનધારા નાંખી માંકડ ભરાવવાની જગ્યાઓમાં તે ઉતારવું એથી માંકડ મરી જશે અને મલોનાઓ સુધી તે જગામાં માંકડ ભરાઇ બેસશે નહીં.

શુળ

છાતીમાં, ખાંસળાંમાં, અંગર કમરમાં શુળ ચરકા મારતા હોય તેને માટે જીવનધારા અકસીર ઉપાય છે. દરદ વાળા ભાગ ઉપર જીવનધારા ચોળી ઉપર કળીચુનાની ફાફ લગાડવી.

મ્હોમાં દુર્ગંધ

રોજ દાંતણુ કરતી વખતે દાંતણુના કુચા ઉપર અથવા દુધ અથવા ઉપર એક ટીપું જીવનધારા પાડીને તેનાથી દાંત ધસવાથી અથવા પાનમાં બે ટીપાં પાડી પાન ખાવાથી અથવા ગલાસ ભર

પાણીમાં એ ચાર ટીપાં જીવનધારાનાં મેળવી તે પાણીથી દીવસમાં એક એ વાર કામગી કરવાથી મ્હોની દુર્ગંધ દૂર ચાય છે.

સર્વ પ્રકારનો દુખાવો.

માથુ, હાથ, પગ, કમર, ખરડાની કસોડ, છાતી, પાંસળાં; બોચી, ખભા, દીચણુ, ધુંટણુ વગેરે ગમે તે ભાગમાં દુખાવો સણુકા ચરકા, શુળ વિગેરે ગમે તેવું દરદ થતું હોય તે સર્વ માત્ર એક એ વખત જીવનધારા લગાડવાથી આરામ થઇ જાય છે.

ઉપયોગ—જીવનધારા ચોળવું. ઉપરથી ગરમ કપડાનો શેક કરવો. ગરમ કપડું વીંટાળી રાખવું.

પેટ ચઢવું અને પવનનું ગુંચાવું.

દણીવાર બાદીથી પેટ ચઢી આવે છે. પેટમાં પવન ગુંચાઈને પેટમાં સૂળાં બોકે છે. અને પેટ ડમ ડમ થઈને મનને અકળાવે છે ખાવાં પીવાની રૂચી થતી નથી તે વખતે જીવનધારા જરા હથેળીમાં બાંધને પેટ ઉપર ફુંદીની આસપાસ તેમજ પેટ પર ચોળવું. એકાદ કલાકમાં પવન છુટીને પેટ દલકું પડશે અને પેટમાં થતું દરદ દૂર થઇ જશે.

ધા વાગવો, લોહી નીકળવું.

પડી જવાથી કાંઈ સંજ્ઞથી કે કોઈ ફટકામાંથી ધા પડ્યો હોય તો તે ઉપર જીવનધારા ઘણી કીંમતી દવા છે લોખાનનો અર્ક અને જીવનધારા સરખે ભાગે મેળવીને અથવા એકલું જીવનધારા ધા ઉપર રેડવું તેથી તુરત લોહી બંધ થઈ જશે ધા પાકવાની ભીતી રહેશે નહીં. લોખાનનો અર્ક શીશી ૧ નો ૩. ૦૦ હમારે ત્યાં પણ મળશે.

દાઝવું-બળવું.

દેવતાથી, દારખાનાથી, ગરમ પાણી, તેલ કે ઘીથી, તેજબથી અથવા સીંઘવર નાઇત્રેડ કે તેની કોઈ દવાથી શરીર ફાગી ગયું હોય ડામ પડ્યો હોય, આમડી ખસી ગઇ હોય તે વખતે જીવનધારા ઘણી ઉપયોગી થઇ પડે છે, જીવનધારા રૂઝાવે છે અને વધારે ભાગ કાઢતો અટકાવે છે.

ઉપયોગ— ચુનાનું નિતરું ચાણી તોલા ૧૦ તલનું તેલ કે કોપરેલ તોલા ૨૦ તમા જીવનધારાનાં ટીપાં ૧૨-૧૫ મેળવી ખુબ હલાવી મળી જાય એટલે દાઝેલા લામ પર લગાડવું દર વખતે શીશી હલાવીને વાપરવું.

જીવનધારા.

ઉપર લખવામાં આવેલા જીવનધારાના સઘળા ગુણ અતિશયોક્તિથી કેવળ નિરાળા છે દરેક ઘરમાં તેની ખાસ જરૂર છે. પોતાના સ્વાસ્થ્ય માટે તો ઘણા માણસો આ શીશી ખરીદ કરે પણ પરાપકાર માટે પણ તેની સેંકડો શીશી દયાળુ ગૃહસ્થો ખરીદ કરે છે જે ઘરમાં જીવનધારાની એક શીશી છે તેને વૈદ ડાક્ટરની જરૂર ક્યારીતજ પડે છે.

કિંમત.

જીવનધારાની એક શીશી સેંકડો રૂપિયાની કિંમતની છે એમ કહીએ તો પણ ચાલે. કારણ કે તેનાથી વૈદ ડાક્ટરોનાં મોટા ખીલો ભરવાનાં બચી જાય છે. પરંતુ સાધારણ માણસને પણ પોસાણુ થઈ શકે તેટલા માટે હમોએ તેની કિંમત માત્ર રૂ. ૧૧ રાખી છે, ત્રણ શીશીના રૂ. ૪) ડઝનના રૂ. ૧૫) બે ડઝનના રૂ. ૨૮) ત્રણ ડઝનના રૂ. ૩૯) પેકીંગ તથા ટપાલ ખર્ચ જુદા.

ચેતવણી.

જીવનધારાની ઘણી ખપત જોઇને નક્કી માલ ઘણો નિકળી પડ્યો છે. તેમજ હલકા માલમાં વેપારીને કમાણી વિશેષ હોવાથી તેઓ માલ આપવા પ્રયત્ન કરે છે, માટેજ ચેતવણી આપવાની કે રજીસ્ટર ટ્રેડમાર્ક 'જે. એન. શેઠ'નાં. ૩૦૨ નોંધ તપાસીને ખરીદ કરજો.

અનુભવ સિદ્ધ દવાઓ ! !

પંઠત્વ વિનાશક તેલ.

નામદર્દીકે નપુસકતાને નષ્ટ કરનાર આ તેલ ધણુંજ અમતકારી છે. હસ્ત દોષથી અથવા કુકર્મથી નબળા પડી ગયેલી નસોમાં નવો જોસ પેદા થાય છે, ટુટેલી નસો જોડાઇ જઇને સુખમાં માણસને ઉન્નત બનાવી મુકે છે. પહેલેજ દીવસે એનો અમતકાર જણાય છે. અને ૨૧ દિવસમાં તો નામદર્દીપણાનું નામ નિશાન રહેવા પામતું નથી. પછી શુંદગીભર અમનઅમનમાં દીવસો વ્યતીત થાય છે વૃદ્ધાવસ્થામાં પણ નીરશ નહીં થતાં આ તેલનો ઉપયોગ જરૂર કરી જોવાથી વિલાસામૃતમાં માણસ હુબકાં મારે છે. હજારો શીશીયોને લોકો અજમાવી ચુક્યા છે. અને હવે તે તૈયાર થતાં થતાંજ ખપી જાય છે ગમે તેવી નીરાસામાં પણ આ દવાની ૧ શીશી અજમાવી જોવાથી ખાત્રી રાખજો કે તુલકશાન થવાનું નથી. કી. શીશીના ૩. ૫)

અમારાં જેવાંજ અગર ભલતાંજ નામ આપનારાઓના નકલીઆત માલથી દગાતા નહિ.

દરાજનો મલમ.

ગમે તેવી જુની હોય, કાળી કે લાલ હોય, શરીરના કોઈપણ ભાગમાં લાગેલી હોય અને અનેક ઉપાયો છતાં દરાજ (દાદર) નહીં મટતી હોય તો છેવટે હમારી આ દવા અજમાવી જોવી, દવા લાગતી નથી નં. ૧ ની કીંમત રૂ. ૦૧ ત્રણ ડબીના રૂ. ૦૧૦ નં. ૨ ની શીશી ૧ નો રૂ. ૦૧૧ ત્રણ શીશીનો રૂ. ૧૧ નં. ૩ દરાજનો અર્ક શીશી ૧ ની કીંમત રૂ. ૦૧૦ ત્રણ શીશીનો રૂ. ૧૧)

સારસા પરીક્ષા.

લોહી એ મનુષ્યનું જીવન છે તે બગડયું હોય તો અનેક રોગો ઉત્પન્ન થાય છે. માટે તે સુધારવા દરેક મનુષ્યને કાળજી લેવી જોઈએ તેને માટે આ સારસા પરીક્ષા વિના બીજી કોઈપણ દવા પીવાની જરૂર નથી. ઉપદેશ, ગરમી અને તેના વડે થતા રોગો— તેમજ લકવો, સંધિવા, કંઠમાલ—પ્રમેહ આમલી પર કાળા ડાઘા પડવા, આંખનું સૂજી આવવું, શરીરમાં બળતરા થવી, શરીરની ઉપર શીતળા સરખા ફેલાવા અથવા આવવા વીગેરે વીકારો ઉપર શેઠનાનો સારસા પરીક્ષા અકસીર થઈ ચુક્યો છે. શીશી ૧ નો ૩. ૧૧૧ વી. પી. થી ૩. ૨ ત્રણ શીશીના ૩. ૪) વી, પી. થી ૩. ૫)

વાતહરણુ તેલ.

૨૪ કલાકમાં પ્રલક્ષ કેળ જોઈ લેવું દર કલાકે ફેર પડતો જતો જણાય છે. સાંધાનું રહી જવું ફાટ ફાટ થઈને હાથ, પગ, કમર કે કરોડમાં દર્દ થવું સર્વ તુરત આરામ થાય છે. કીંમત ૩. ૧૧૧ ત્રણ શીશીના ૩. ૪,

હરસની દવા.

વિતે તે જાણે કે હરસની બીમારી કેટલી ખરાબ છે અમારી આ દવા ખાવા માત્રથી હરસ સુકાઈને મરી જાય છે. હરસમાંથી લોહી બ્હેતું તો પહેલેજ દિવસે બંધ કરે છે. હરસ ઉપર મલમપટા કરવાની કશી જરૂર નથી. કીં. ૩. ૩ નમુના માટે પા (૦૧) શીશી જોઈએ તો ૩. ૧.

પ્રમેહાંતક.

જીનો કે નવો ગમે તેવો પ્રમેહ નીરમુળ કરનારી આ દવા છે વારંવાર પીપ (રસી) નું જવું, પીળા તથા સફેદ રંગના ડાઘા પડવા વારંવાર પેશાબની ઇચ્છા પહેલાં યા જઘ્ની ધાતુનું જવું, મધની માફક ઘાડો પેશાબ થવો પેશાબ કરતી વખતે બળતરા થવી વીગેરે પ્રમેહથી થતા તમામ રોગોને નીરમુળ કરી પુરતો આરામ થાય છે. બળદ દવાઓ કરીને કંટાળી ગયા હો તો એકવાર જરૂર અમારી દવા અજમાવી જોજો કીં. ૩. ૨) ત્રણ સીસીના ૩. ૫૧૧

ખીજળ. (કેશ કલપ)

શેઠનાનો ખીજળ વાપરો. સુગંધીથી ખહેક ખહેક થાયછે. વાળ તો અસલ કુદરતી કાળા રંગના થઇ જાયછે. ખર્ચ શું ? રૂ. ૧) ત્રણ શીશીના રૂ. ૨૧૧.

અર્ક !

કુલ ! !

તેલ ! ? ?

શીશી. શીશી

શીશી. શીશી

એકની ત્રણની

એકની ત્રણની

કી. રૂ. કી. રૂ.

કી. રૂ. કી. રૂ.

અજમાનો અર્ક	૦૧	૧૧	પીપરમીટનો અર્ક	૦૧	૧૧
તજનો અર્ક	૦૧	૧૧	લવીંગનો અર્ક	૦૧	૧૧
ધલાયચાનો અર્ક	૦૧	૧૧	ગંધાખીજેરાનો અર્ક	૦૧	૧૧
વલીઆરીનો અર્ક	૦૧	૧૧	કુદીનાનો અર્ક	૦૧	૧૧
હીંગનો અર્ક	૦૧	૧૧	સુંઠનો અર્ક	૦૧	૧૧
પીપરમીટનાં કુલ	૦૧	૧૧	અજમાનાં કુલ	૦૧	૧૧
અંદનનું તેલ	૧)	૨૧૧	ચલાનું તેલ	૦૧	૧૧
પીપરમીટનું તેલ	૦૧	૧૧	કપુરનું તેલ	૦૧	૧૧

ઉપર જણાવેલ અર્ક, કુલ, તેલ વગર બેળસેળનો તથા ખાત્રીનો માલ મળશે.

જેનસ બામ.

માથાના દુઃખાવા માટે અકસીર દવા કી. રૂ. ૩ ૦૧ ત્રણ શીશીના રૂ. ૧૧.

ખાંસીની ગોળીઓ.

કી. રૂ. ૦૧ ત્રણ શીશીના રૂ. ૧૧.

બાલામૃત.

નાનાં બચ્ચાં માટે શક્તિની અકસીર દવા કી. રૂ. ૩. ૧) ત્રણ

એક રૂ. કરતાં ઓછી કીમતનું વી. પી. મોકલવામાં આવતું નથી.

સીસીના ૩. ૨ા.

સુરમો.

નં. ૨નો ધોળો તોલા એકના ૩. ૧૦) નં. ૩નો કાળો તોલા
૧ના ૩. ૨) ૦ તથા ૦ા તોલાની સીસીઓ ચાલુ લાવે મળશે.

ખસને મલમ.

ગમે તેવી ખસને માટે અકસીર ઉપાય છે. કાં. ૩. ૦ા ત્રણ
સીસીના ૩. ૧ા.

જીલ્લાખની ગોળીઓ.

કાં. ૩. ૦ ત્રણ સીસીના ૩. ૦ા

ભીમસેની ચુર્ણ.

અજીર્ણ તથા અન્ન પાચન નહિ પચાથી ઉત્પન્ન થતાં દરદો
માટે અકસીર ઉપાય કાં. ૩. ૦ા ત્રણ સીસીના ૩. ૧ા

ફીવરોલ !!

(તાવનું એન્ટીબીયટિક)

મેલેરીઆ, ઇનફ્લુએન્ઝા, ઓક્રાંટીઓ, રોશ્લો, ચાંચીઓ,
પ્લેગનો, પ્લોલા (ખરોળ) નો, લાંગી મુદતનો, ટાટીઓ, વીગેરે તમામ
પ્રકારના તાવને માટે અકસીર દવા છે. તાવને આવતો રોકી દરત
સાફ લાવે છે અશક્તી લાગતી નથી તેમજ આંખની બળતરા
માથાનો દુખાવો શરીરનું કળતર વીગેરે એકજ દિવસમાં મટી જાય
છે. કાં. એક સીસીનો ૩. ૦ા ત્રણ સીસીના ૩. ૨)

દાંતનું મંજન.

સુગંધીદાર આ મંજન હંમેશાં વાપરવા જેવું છે, દાંતને ઉજળા
મોતીના દાણા જેવા રાખવા માટે જરૂર વાપરો, દાંતમાં કળતર,
હોલી નીકળવું, પરં નીકળવું, લાલ્લવું, અવાળું પુલ્લવું વિગેરે માટે
ખાસ વાપરવું જરૂર છે કીમત ૩. ૦ા ત્રણ સીસીનો ૩. ૧)

નેત્રિન્દ્ર.

સાધારણ અંખ, રતાશ, આંખોની ગરમી, દુખવા આવવી. રાત્રે આંખું દેખાવું વધવાવસ્થાની આંખની નબળાઈ, વિગેરે માટે અકસીર છે. કીંમત રૂ. ૦૧ ત્રણ સીસીનો રૂ. ૧૧

પારિજાતક હેર ઓધલ.

પારિજાતક હેર ઓધલ સૂગંધીનો ખળનો છે. માથાના વાળ કાળા, રેશમ જેવા સુંવાળા અને ચકચકીત થાય છે. મગજને ઠંડુ રાખે છે અને માથામાં કોઈ પ્રકારની વ્યાધી થતી નથી. કીં. રૂ. ૦૧૧ ત્રણ સીસીનો રૂ. ૨)

અર્ક કપુર

કોલેરાનો ઉપદ્રવ ચાલુ હોય તે વખતે આ દવાનાં રોજ એ ત્રણ ટીપાં પાણી સાથે પીવાની ટેવ રાખવાથી કોલેરાનો ચેપ લાગતો નથી. કોલેરા ઉપરાંત સાધારણ ઝાડો, ઉલટી, ચુંક, મરડો વીગેરે પેટનાં દરદીમાં પણ અકસીર દિવાય છે કીં. રૂ. ૦૧ ત્રણ સીસીનો રૂ. ૧૧

કસ્તુરીની ગોળીઓ.

અસલ નેપાળની સુદ્ધ કસ્તુરી મીઠ્રીન આ ગોળીઓના સેવનથી દમ, શ્વાસ, ખાંસી, છાતીનું દર્દ, ધાતુ ક્ષીણતા નપુસકતા વીગેરે દુર કરી નવું લાઠી અને વીર્ય ઉત્પન્ન કરી અદ્દન ગુણે ગુલાબ જેવું બનાવે છે. મન પ્રકુચીત રહે છે. સ્ત્રી પુરુષ બન્નેને એક સરખો ફાયદો પહોંચાડે છે. કીં. રૂ. ૨) ત્રણ સીસીનો રૂ. ૫૧

દાંત અગર દાદના દુખાવાની દવા.

દાંત અગર દાદના દુખાવાની દવા તો જેને વોતી હોય તે જાણે દરદાને કોઈપણ જાતનું ચેત પડતું નથી, ખોરાક લેવાતો નથી તેમજ જીવ આખો વખત ત્યાંનો ત્યાંજ લાગી રહે છે. આ દવાનું પુંમડુ મુકતાંજ ચમત્કારીક અસર થાય છે રોતી સીકલ એકદમ હંસમુખી થઈ જાય છે. કીં. રૂ. ૧) છત્રણ સીસીનો રૂ. ૨૧૧

અશક્ત સ્ત્રી પુરુષો કે ત્વીં તાકા તર્કી સચ્ચી ડુંગડ જેનસ અશક્ત ગુટીકા

બચડેલી ધાતુને શુદ્ધ અને ધટું કરનાર હબરોવાર
પરીક્ષા કરેલી ખાસ દવા.

મી. ટોમસન—ગુડ મોરનીંગ મી. વોટસન હાઉ આર યુ?

મી. વોટસન—અ ર ર ર ર ર ર! મરી ગયો ધાર, છોડી
દે, ક્યાંથી આટલી શક્તી લાવ્યો, છ
મહીના ઉપર તો મડદાલ જેવો હતો!

મી. ટોમસન—અરે દોસ્ત તને
ખબર નથી કે જે. એન. શેઠનાની
ખનાવેલી અશક્ત ગુટીકાનો ઉપયોગ
કરીનેજ આસ્થીતીએ પહોંચ્યો છું
એક સીસીમાંજ શક્તી આપી હતી
પણ સંપૂર્ણ શક્તી મેળવવા માટે પુરે-
પુરી ત્રણ સીસીના ઉપયોગ કર્યો હતો.

ધ્યાન રાખવું કે વીચ એજ માણસનું જીવન છે જ્યારે તેનો
નાશ થાય છે ત્યારે માણસની દશા ધણી ખરાબ થઇ જાય છે.
પેસાળ કરતા પહેલાં યા પછીથી ધાતુનું જવું ઝાડે કરતી વખતે જોર
કરતાં ધાતુનું જવું મુખ યા બગલને રસ્તે ધાતુનું જવું વીસ પ્રકારનો
પ્રમેહ ચુપ્ત લાગની નસોની કમજોરી બદનમાં સુસ્તી કોઇપણ
જાતના કામકાજમાં ચીત લાગે નહીં મગજની નબળાઇ અને તેથી
આંખે અંધારા આવવાં, નજરની આગળ લાલ પીળા રંગ દેખાવા,

કમરનો, પગની પીંડીઓનો દુખાવો, ખોરાક ઉપર અચ્ચી સ્મરણ સકતી ધરાવત રહે નહિ, ખાંસી, થોડા કામથી થાક લાગવો, હાથની હથેલી ધસીને સુંધવાથી દુરગંધી, તરસ લાગવી, સ્વપ્નામાં ધાતુનું સ્પર્શીત થવું નજીવી બાબતમાં ઇન્દ્રિયનું ઉશ્કેરાવું અને તેનાથી વીર્યનો નાશ થવો વીગેરે સેંકડો પ્રકારના રોગો વીર્યના નાશથી ઉત્પન્ન થાય છે. તે દરેક રોગને દૂર કરવા માટે અમૃતગુટીકા એક અલૌકિક બીન હરીફ દવા છે. પાચનશક્તિ મંદ હોય તો ધી, દુધ મેવો વીગેરે કંઈ કામ લાગતું નથી તેટલા માટેજ અમૃતગુટીકાનો ઉપયોગ કરવાની ખાસ જરૂર છે, તમારી અમુલ્ય જીંદગીનો અકાળે નાશ કરવાની ઇચ્છા ના હોય તો પહેલી તકે આને અજમાવી જો જો.

અમૃત ગુટીકા

દરેક રૂતુમાં તેનો ઉપયોગ થઈ શકે છે તેમજ દરેક રૂતુમાં એક સરખો ગુણ આપે છે. ખાત્રી પુરવક માનજો કે શકતી પ્રાપ્ત કરવા માટેજ અમૃતગુટીકાનો ઉપયોગ કરવાની જરૂર તો છેજ પણ તમારા હંમેશના જીવનને સુખ પુર્વક વીતડવા માટે ખાસ ઉપયોગી દવા છે. કીંમત દરેક માણસને પોસાઈ શકે તેટલા માટે સાધારણ રાખી છે. ૩૨ ટીકડીઓની એક સીસીના રૂ. ૨) ત્રણ સીસીના રૂ. ૫

અમૃત મીક્ષર !!

(શક્તિ મેળવવા માટે અમુલ્ય દવા.]

“ અમૃત ગુટીકાના ” ઉપયોગથી જે જે ફાયદા થાય છે. તેટલા જ ફાયદા આ દાવના ઉપયોગથી પણ થાય છે. (પુરી વિગત માટે પા. ૨૦-૨૧ વાંચો) પણ ઘણા સદગ્રહસ્થાને ગોળીઓ ખાવાની પસંદ આવતી નથી તેમને માટેજ ખાસ કરીને આ “ અમૃત મીક્ષર ” પીવા માટે બનાવવામાં આવેલ છે. સ્ત્રી પુરૂષોને એક સરખો ગુણ

આપે છે; એક વખતના ઉપયોગ પીજ ખાત્રી થઈ જશે. કીમત ૧ શીશીના રૂ. ૨) ટ. ખ. સાથે રૂ. ૨૫ ત્રણ શીશીના રૂ. ૫ ટ. ખ. સાથે રૂ. ૬)

મહીલા જીવન.

પ્રદરનો રોગ સ્ત્રીઓને માટે મહા ભયંકર ગણાય છે. કારણ પ્રદરથી અનેક સ્ત્રીઓનાં જીવન અકાળે નષ્ટ થાય છે. નવ જીવન, ભરેલું બદન, કિસાહી અને ખીલેલું બદન, મોહક ચહેરો એ સર્વનો નાશ પ્રદરના વ્યાધીથી જ થાય છે. સેંકડે ૬૦ સ્ત્રીઓ આ રોગથી હેરાન થાય છે અને ફોગટના પૈસા ગુમાવી માઠીના મુલ્યની ફવાઓ ખાય છે.

“મહીલા જીવન” એ એક કુશળ ડોક્ટરની બનાવટ છે. હજારો દરદીઓમાં વાપર્યા પછીથી જ જન સમાજના ઉપયોગ માટે બહાર મુકવામાં આવેલ છે. ‘મહીલા જીવન’ ના ઉપયોગથી સ્વેત (ધોળો) યા રક્ત [લાલ] પ્રદર એટલે ચીકણો, મેલા રંગનો, ઘટ્ટ, પીળો, ધોળો અથવા લાલ રંગનો વાસમારતો પ્રવાહી રૂપે જે પદાર્થ વહી જાય છે તેનાથી શરીરનું કળતર રુટી જાય. હાથ પગની બળતરા ત્રીજી તાવ, શરીરનું સુકાઈ જવું, અધુરે માસે ગર્ભને નાશ થવો, અનીયમીત અટકાવ આવવો, ખાંસી, રતવા, માથાનો તથા પેટનો દુઃખાવો, ખોરાક પર અરુચી, દસ્તની કબજીબત, આખો વખત સુષ્ક રહેવાની અવસ્થા ઇ. અનેક વ્યાધીઓને જડમુળથી નષ્ટ કરી બદન યૌવનથી ખીલતું અને ગર્ભ ધારણ કરવા લાયક બનાવે છે. ગર્ભાશયના તમામ વીકારો મટાડે છે. કીમત ૧ શીશીના રૂ. ૨) ટ. ખ. સાથે રૂ. ૨૫ ૩ શીશીના રૂ. ૫ ટ. ખ. સાથે રૂ. ૬]

જે. એન. સેઠના મુ. પો. નડીઆદ (ગુજરાત)

J. N. SETHNA. p. C. NADIAD (Gujarat)

વાંચવા લાયક નવીન પુસ્તકો.

ભયંકર કુતરો.

જદુઈ માછલી.

જપાની જદુગર.

રાજમહેલનું રમખાણ.

આકાશમાં ઉડતો ઘોડો.

વરઘેલી વીણા.

મુંબાઈની શેઠાણી.

તમામ પુસ્તક મળવાનું ઠેકાણું:-

પુકસેલર-જદુલાલ નારણદાસ.

મુ. નડીઆદ.

